

Przewodnik dla nauczyciela

Lokomotywa. Klasa pierwsza
Edukacja polonistyczna, przyrodnicza i społeczna
z elementami innych edukacji

UWAGI WSTĘPNE

Przewodnik ten jest przeznaczony dla nauczycieli korzystających w klasie pierwszej z książek serii *Lokomotywa: Elementarza* (części 1 i 2) oraz z zeszytów ćwiczeń *Czytam i piszę* (części 1–4).

W przewodniku nauczyciel znajdzie propozycje tematów dni oraz szczegółowe plany zintegrowanych zajęć, zawierające propozycje zajęć dydaktycznych z zakresu edukacji polonistycznej, społecznej i przyrodniczej, a także propozycje dotyczące edukacji plastycznej, technicznej i muzycznej oraz opisy różnych zabaw ruchowych.

Przed przystąpieniem do pracy z przewodnikiem warto zapoznać się z programem „Lokomotywa. Program edukacji wczesnoszkolnej (klasy 1–3 szkoły podstawowej)” oraz rozkładem materiału w klasie pierwszej (na dany rok szkolny). Obie publikacje są dostępne na stronie internetowej www.lokomotywa.gwo.pl.

Warto się również zaznajomić z materiałami dodatkowymi umieszczonymi na płycie CD-ROM, którą nauczyciel otrzymał wraz z książkami z serii *Lokomotywa*. Znajdują się tam m.in. plansze demonstracyjne, nagrania piosenek i akompaniamentów do piosenek, aktorskie interpretacje niektórych tekstów, a także wiele pomocy do wydrukowania, np. karty demonstracyjne z literami, karty z sylabami, różne karty pracy, teksty do doskonalenia techniki czytania itp. Lista tych pomocy znajduje się na stronie 288 przewodnika.

Z kolei na stronie 290 przewodnika znajduje się lista dodatkowych materiałów, które Wydawnictwo poleca jako uzupełniające. Warto rozważyć zaopatrzenie się w niektóre z nich.

Dodatkowe materiały dydaktyczne można również znaleźć na stronie www.lokomotywa.gwo.pl. Między innymi znajdują się tam wszystkie materiały, które są zamieszczone na płycie CD-ROM, a także przewodnik dla nauczyciela (z możliwością drukowania wybranych fragmentów).

W planach zajęć, które zaproponowano w przewodniku, są wykorzystywane różne teksty do czytania dzieciom przez nauczyciela. Niektóre zostały zamieszczone w *Elementarzu* albo można je znaleźć na końcu przewodnika. Inne teksty, które dodatkowo zaproponowano w przewodniku – i zaznaczono jako nieobowiązkowe – nauczyciel być może ma w swojej bibliotece albo znajdzie w książce *Wiersze i opowiadania dla klasy pierwszej* (zob. s. 290).

W *Elementarzu* oraz zeszytach ćwiczeń pytania i polecenia są zazwyczaj krótkie i nie wyczerpują wszystkich możliwości wykorzystania ćwiczeń czy ilustracji, dlatego w przewodniku zamieszczono rozbudowane polecenia. Ich podkreślone fragmenty to polecenia, które znajdują się w odpowiednich książkach uczniowskich.

W przewodniku wśród proponowanych modułów zajęć znalazły się też opisy wykorzystania wyprawki, na którą składają się: naklejki (umieszczone na wkładkach w środku zeszytów ćwiczeń), wycinanki (umieszczone na końcowych stronach zeszytów ćwiczeń) oraz kartonikowe pomoce, których komplet otrzymali uczniowie wraz z zeszytami ćwiczeń. Elementy wyprawki, które nie są przeznaczone do wklejenia w zeszyty ćwiczeń, uczniowie mogą przechowywać lub wkleić do oddzielnego zeszytu, albo zabrać do domu, czy wręcz wyrzucić, jeśli tak zdecyduje nauczyciel. Jeśli dany element wyprawki przyda się przy innej okazji, napisano o tym w przewodniku.

Wiele dodatkowych materiałów – do wykorzystania podczas zajęć – nauczyciel znajdzie na wspomnianej wyżej płycie CD-ROM lub na stronie internetowej Wydawnictwa. Lista materiałów, które sam musi przygotować, znajduje się pod każdym tematem dnia.

Jeśli nauczyciel dysponuje tablicą interaktywną lub komputerem i rzutnikiem, może korzystać z wersji multimedialnych zarówno *Elementarza*, jak i zeszytów ćwiczeń *Czytam i piszę*, które znajdzie w zakładce *Moje GWO* po zalogowaniu się na stronie www.gwo.pl.

SPIS TREŚCI

Oznaczenia	4
Ogólny plan zajęć	6
Często powtarzające się elementy w zeszytach ćwiczeń	28
Często powtarzające się elementy w podręczniku	31
Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt nowej litery	32
Szczegółowe plany zajęć	33
Spis materiałów z płyty	288
Spis materiałów dodatkowych	290
Zestawienie ćwiczeń z kartonikową wyprawką	293
Teksty do czytania dzieciom	294
Pląsy i zabawy	338

OZNACZENIA

Plany szczegółowe poszczególnych zajęć zostały podzielone na fragmenty oznaczone następującymi ikonkami:

P1 P2 – praca z odpowiednią częścią podręcznika (*Elementarza*)

Z1 Z2 Z3 Z4 – praca z odpowiednią częścią zeszytu ćwiczeń *Czytam i piszę*

■ – praca bez podręcznika i bez zeszytów ćwiczeń

□ – propozycja dodatkowa (do zrealizowania, gdy pozwala na to czas i poziom klasy)

✋ – ćwiczenie manipulacyjne lub propozycja z zakresu edukacji technicznej

🎵 – propozycja z zakresu edukacji muzycznej

🎨 – propozycja z zakresu edukacji plastycznej

🧑 – zabawa ruchowa

Jeśli odpowiedni fragment zajęć wymaga użycia dodatkowych materiałów, które nauczyciel musi wcześniej przygotować, zostało to oznaczone w następujący sposób:

📖 – do wykorzystania są dodatkowe materiały, które nauczyciel otrzymał wraz z zestawem książek z serii *Lokomotywa*

📁 – należy przygotować dodatkowe materiały przyniesione przez nauczyciela lub uczniów

Jeśli przy opisywanej aktywności są do wykorzystania materiały z pakietu uczniowskiego lub z płyty CD-ROM, którą otrzymał nauczyciel, to sygnalizują to takie piktogramy:

 – praca z naklejkami (zamieszczonymi w środku zeszytów ćwiczeń)

 – praca z materiałami do wycięcia (zamieszczonymi na końcu zeszytów ćwiczeń)

 – praca z materiałami z kartonikowej wyprawki (do edukacji polonistyczno-przyrodniczo-społecznej), którą uczniowie otrzymali wraz z zeszytami ćwiczeń

 – praca z materiałami pochodzącymi z płyty dla nauczyciela (lub pobranymi ze strony internetowej www.lokomotywa.gwo.pl)

 – praca z elementami już wcześniej wykorzystywanymi, które uczniowie powinni zachować; ikonka oznacza, że po wykorzystaniu materiałów manipulacyjnych dzieci chowają elementy do tzw. klasera, np. teczki, pudełka, plastikowej koszulki.

Proponowane pytania i polecenia połączone są w grupy tematyczne, ale oczywiście oczekujemy, że nauczyciel będzie te pytania zadawał pojedynczo. W celu uproszczenia przekazu zamieszczone w przewodniku polecenia kierowane bezpośrednio do uczniów zostały sformułowane w drugiej osobie liczby pojedynczej rodzaju męskiego. Podkreślony tekst oznacza, że ten fragment polecenia znajduje się na stronie książki, której polecenie dotyczy.

Znak ►► poprzedza grupę pytań do ćwiczeń w podręczniku uczniowskim.

Znak ▷▷ sygnuje pytania dodatkowe, które warto dzieciom zadać przy omawianiu danego ćwiczenia.

Znak ►► pojawia się przed pytaniami nieco trudniejszymi, przeznaczonymi dla uczniów, którzy dobrze sobie radzą z ćwiczeniami i szybciej pracują.

Dodatkowe, mniej istotne komentarze dla nauczyciela zapisano mniejszą czcionką. W niektórych wypadkach, w nawiasach kwadratowych, podano oczekiwane odpowiedzi uczniów.

Znak ⇌ to odnośnik do innej strony przewodnika.

OGÓLNY PLAN ZAJĘĆ

Temat zajęć	Podstawa programowa	Zapis do dziennika	Materiały podstawowe
wrzesień			
1. Poznajemy imiona koleżanek i kolegów. Jaka jest nasza szkoła?	I 1.1, 1.2, 1.3, 1.5; 2.1, 2.2, 2.3, 2.7 II 2.1 III 1.1, 1.3, 1.5 VI 2.2a, 2.4 VIII 3.3, 3.4 XIII 2.4	Stuchanie opowiadań M. Kapelusza <i>Idę do szkoły</i> oraz <i>Pierwszy dzień w szkole</i> . Omówienie kompletu książek i wyprawki. Omówienie ilustracji przedstawiającej szkołę. Przedstawianie się i zapamiętywanie imion koleżanek i kolegów. Wycieczka po szkole. Poznanie osób pracujących w szkole. Płyś i zabawy. Wykonanie wizytówek. Wykonanie projektu szkoły. Przeliczanie wizytówek i uczniów w klasie.	Elementarz, cz. 1, s. 4–5 A 1
2. Poznajemy bohaterów naszych książek	I 1.1, 1.2, 1.3; 2.1, 2.3; 3.1; 4.1; 5.1 III 1.1 VIII 2.2; 3.3, 3.4	Prezentowanie bohaterów serii <i>Lokomotywa</i> . Odczytywanie globalne imion bohaterów. Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Gdzie jest pan Tomek?</i> . Rozpoznawanie pomieszczeń szkolnych i omawianie ich znaczenia. Rozpoznawanie dotykkiem różnych przedmiotów. Analizowanie ilustracji. Ćwiczenia grafomotoryczne. Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Uwaga! Szelki!</i> i rozmowa o zasadach korzystania z toalety. Zabawy, płyś i wylizczanki. Rozmowa o sposobach spędzania przerw oraz o bezpieczeństwie podczas gier i zabaw.	Elementarz, cz. 1, s. 6–7 <i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 2–5
3. Co będziemy robić w szkole? Co nam będzie potrzebne?	I 1.1, 1.3; 2.3, 2.4; 3.1, 3.3; 5.1 III 1.4 V 2.1 VIII 1.2, 1.3; 2.1, 2.2, 2.4; 3.3 XIII 2.4, 2.6	Rozmowa o ulubionych zajęciach szkolnych. Omawianie historyjki obrazkowej. Stuchanie wiersza N. Usenko <i>Szkolny wiersz</i> . Nazywanie i klasyfikowanie przyborów szkolnych. Ćwiczenia grafomotoryczne. Omówienie zainteresowań bohaterów serii i czytanie globalne ich imion. <i>Pantomima „Co robię”</i> . Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Zając zostaje</i> . Rozmowa o pożywianiu i oddawaniu. Tworzenie wielokolorowych rysunków.	Elementarz, cz. 1, s. 8–9 <i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 6–7
4. Jak obowiązki ma dyżurny? Czy warto umieć czytać?	I 1.1, 1.3; 2.1; 3.2; 4.1; 5.1 III 1.1, 1.2, 1.3 V 1.1a; 2.1	Ćwiczenie orientacji przestrzennej. Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Dyżurny</i> . Czytanie globalne imion bohaterów. Stuchanie opowiadania D. Fajta <i>Nowe pismo</i> . Omówienie sposobów wykorzystania piktogramów na co dzień. Ćwiczenia grafomotoryczne. Ustalenie klasowego regulaminu dotyczącego dyżurów. Projektowanie piktogramów.	Elementarz, cz. 1, s. 10–13
5. Czytamy już pierwsze zdania	I 1.3; 2.3; 3.1; 4.1, 4.5; 5.1, 5.2, 5.6 III 1.1 VIII 2.2, 2.4	Ćwiczenia w globalnym czytaniu imion bohaterów. Zapoznanie z piktogramami oznaczającymi wykonywanie czynności. Czytanie prostych zdań z piktogramami oznaczającymi czynności. Omówienie znaczenia kropli na końcu zdania. Układanie i czytanie prostych zdań z piktogramów. Ćwiczenia grafomotoryczne. Stuchanie i analizowanie opowiadania M. Kapelusza <i>Wybudujemy wieżę</i> . Nauka piosenki <i>Kochamy cię, nasza szkoła</i> .	<i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 8–11 C

II JACY JESTEŚMY? O o, A a, I i, E e		wrzesień	
1. Chodźmy na wycieczkę. Dokąd wybrała się klasa pani Magdy?	I 1.1, 1.3, 1.5 III 1.1 VIII 3.3, 3.4	Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Dziurawe serce</i> . Omówienie ilustracji przedstawiających klasową wycieczkę do lasu. Składanie książeczki o stoneczku z elementów z wycinanki. Płasy i zabawy. Nauka <i>Piosenki o stoneczku</i> .	<i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 12–13 D
2. Poznajemy skrzydlatą bohaterkę naszych książek. Jak należy się przedstawiać?	I 1.1, 1.3, 1.5; 5.1 III 1.1 VI 2.2, 2.4 VIII 3.3, 3.4 XIII 2.6	Omówienie ilustracji przedstawiającej klasę. Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Zgrzyz</i> . Analiza i synteza sylabowa – różne ćwiczenia. Zabawy integracyjne. Przypomnienie zasad zachowania się na przerwie. Omawianie, jak należy się przedstawiać. Płasy i zabawy. Składanie papugi z kartonikowej wyprawki według instrukcji.	<i>Elementarz</i> , cz. 1, s. 14–17 2
3. Rozmawiamy z papugą Sylabą. Uczymy się sylabizować	I 1.3; 3.1; 4.1; 5.1 III 1.1	Sylabizowanie imion dzieci. Stuchanie wiersza J. Tuwima <i>Lokomotywa</i> . Analiza sylabowa wyrazów. Czytanie (z podziałem na sylaby) imion bohaterów serii. Ćwiczenie grafomotoryczne. Dopasowywanie schematów sylabowych do przedmiotów w klasie. Płasy i zabawy.	<i>Czytam i piszę</i> , cz.1, s. 14–17
4. Litery O, o. Jak poznają świat?	I 1.1, 1.2, 1.3; 2.1, 2.3, 2.4; 3.1; 4.1	Wprowadzenie i nauka pisania liter O, o. Wystudiowanie głoski o w wyrazach. Omówienie wiersza W. Badalskiej <i>Jakie to wszystkie ciekawe</i> . Nauka zabawy paluszkowej do wierszyka o okularach. Ćwiczenia grafomotoryczne. Rozmowa z uczniami o tym, jak poznajemy świat oraz na temat zmysłów. Rozpoznawanie produktów spożywczych za pomocą różnych zmysłów.	<i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 18–19
5. Czy jestem dobrym obserwatorem?	I 1.1, 1.2, 1.3, 1.5; 2.1, 2.2, 2.3, 2.4; 3.1, 3.2 V 2.3	Rozmowa na temat przyrządów służących do obserwacji. Praca z wierszem J. Tuwima <i>Okulary</i> . Czytanie zdań z piktogramami i literą o. Wyszukiwanie w tekstach liter O, o. Omówienie znaczenia wykrzyknika na końcu zdania. Identyfikowanie emocji wyrażanych okrzykiem „Ooo!”. Tworzenie ozdobnych okularów.	<i>Elementarz</i> , cz. 1, s. 18–19
6. Litery A, a. Każdy z nas jest inny	I 1.1, 1.2, 1.5; 2.1, 2.2; 4.1; 5.1 III 1.1 IV 1.6 V 2.1; 3.2	Wprowadzenie i nauka pisania liter A, a. Ćwiczenia grafomotoryczne. Analiza budowy ciała człowieka. Rozpoznawanie i nazywanie części ciała. Poszukiwanie podobieństw i różnic u dzieci. Oglądanie linii papilarnych. Rysowanie portretów koleżanek i kolegów.	<i>Czytam i piszę</i> , cz. 1, s. 2–3, 20–21
7. W czym jestem mistrzem?	I 1.1, 1.2, 1.3, 1.5; 2.1, 2.2; 3.1, 3.4; 4.5; 5.1 III 1.1, 1.4, 1.6 V 2.1, 2.3, 2.4, 2.7; 3.1	Rozmowa o tym, co to znaczy być mistrzem – na podstawie doświadczeń dzieci i tekstu M. Musierowicz <i>Co mam?</i> . Czytanie zdań z piktogramami i literą a. Omówienie roli przecinka w zdaniach. Wyszukiwanie poznanych liter w tekście. Poszukiwanie przecinków w tekstach. Projektowanie medali za własne osiągnięcia i plakatów „Nasze mocne i słabe strony”.	<i>Elementarz</i> , cz. 1, s. 20–21

<p>8. Jak przygotować się do pasowania na ucznia?</p>	<p>I 1.1, 1.3; 2.1 III 1.1, 1.2; 2.3 V 2.1, 2.2 VIII 2.3; 3.3; 4.1, 4.4</p>	<p>Rozmowa z uczniami o przygotowaniach do pasowania na ucznia. Praca z tekstem <i>Pasowanie na ucznia</i>. Rozmowa o roli przyrzeczenia/słubowania, o postawie podczas słubowania itp. Wykonanie prac plastycznych na wystawę. Wykonanie własnych instrumentów według instrukcji. Granie w klasowej orkiestrze na wykonanych instrumentach. Śpiewanie piosenki <i>Kochamy cię, nasza szkoła</i>. Nauka skandowania fragmentu przyzyczenia.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 22–23</p>	<p>54</p>
<p>9. Litery l, i. Jak pracujemy i bawimy się razem?</p>	<p>I 1.1, 1.2, 1.3; 2.2; 3.1, 3.2, 3.3; 5.1 III 1.1 VIII 2.2</p>	<p>Stuchanie wiersza H. Zielińskiej <i>Indyk myślał o niedzieli</i>. Wprowadzenie i nauka pisania liter l, i. Zabawa ruchowa „Imiona na I”. Rozpoznawanie poznanych liter z wykorzystaniem kart demonstracyjnych z literami l, i, A, O, O o. Pisanie liter: A, a, O, o, l, i. Pantomima „Zgadnij, co lubię robić”. Śpiewanie poznanych piosenek.</p>	<p>Czytam i piszę, cz. 1, s. 22–23</p>	<p>55</p>
<p>10. Co nas rozwesela, a co smuci?</p>	<p>I 1.3, 1.5; 2.1, 2.3, 2.4; 3.1, 3.2, 3.3; 4.1; 5.1, III 1.1, 1.5</p>	<p>Stuchanie i analiza opowiadania E. Janikowskiego <i>Jestem już pierwszakiem</i>. Czytanie zdań z piktogramami. Opowiadanie historyjki obrazkowej. Stuchanie i interpretacja wiersza J. Brzechwy <i>Tańcowała igitą z nitką</i>. Ćwiczenia grafomotoryczne. Pisanie liter: A, a, O, o, l, i.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 24–25</p>	<p>56</p>
<p>11. Litery E, e. Kto jest wesoły, a kto smutny?</p>	<p>I 1.1, 1.2; 2.1, 2.2; 3.1, 3.2; 4.1 VIII 1.1, 1.3; 2,2</p>	<p>Wprowadzenie i nauka pisania liter E, e. Zabawa ruchowa „Imiona na E”. Czytanie zdań z piktogramami. Wyszukiwanie liter E, e w tekście. Zabawa „Zgadnij, kto to śpiewa”. Śpiewanie piosenki <i>Kochamy cię, nasza szkoła</i>.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 26–27 Czytam i piszę, cz. 1, s. 24–25</p>	<p>57</p>
<p>12. Co wiemy o komputerach? Utrwalenie poznanych liter</p>	<p>I 2.1; 4.1; 5.1 VII 3.1, 3.2</p>	<p>Artystyka wybranych głosek. Nauka pisania połączeń liter dotąd poznanych. Wysłuchanie głosek o, a, i, e w wyrazach i w sylabach. Ćwiczenia utrwalające umiejętność zapisywania i odczytywania liter O, o, A, a, I, i, E, e. Identyfikowanie i wyrażanie emocji. Stuchanie opowiadania M. Kapelusza <i>Co do czego?</i>. Omówienie części zestawu komputerowego i zasad ich podłączania. Odszukiwanie liter na klawiaturze.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 28–29 Czytam i piszę, cz. 1, s. 26–31</p>	<p>59</p>
<p>październik</p> <p>III BEZPIECZNI NA ULICY. U, u, Ó, ó</p>				
<p>1. Litery U, u. Co się dzieje na ulicy? Kierowcy i piesi</p>	<p>I 1.1, 1.2, 1.3; 2.1, 2.3; 4.1; 5.1 III 1.5 IV 2.9 IX 3.3</p>	<p>Zabawy dramowe do wiersza L.J. Kerna <i>Pierwszy</i>. Wprowadzenie i nauka pisania liter U, u. Obserwacja ruchu ulicznego. Uzgodnienie najważniejszych zasad bezpieczeństwa na ulicy. Rozmowa na temat miejsca zamieszkania i drogi do szkoły w kontekście bezpieczeństwa na ulicy.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 30–31 Czytam i piszę, cz. 1, s. 32–33</p>	<p>62</p>
<p>2. Jak poruszam się po ulicach?</p>	<p>I 1.1, 1.3; 2.3; 4.1 IV 2.9 IX 3.3</p>	<p>Stuchanie fragmentów książki Janoscha <i>Miś i tygrysek chodzą po mieście</i>. Pisanie liter U, u w połączeniach. Przypomnienie zasad bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię. Zabawa w ruch uliczny. Omawianie rodzajów znaków drogowych i ich rozpoznawanie.</p>	<p>Elementarz, cz. 1, s. 32–34 Czytam i piszę, cz. 1, s. 34–35</p>	<p>64</p>

CZĘSTO POWTARZAJĄCE SIĘ ELEMENTY W ZESZYTACH ĆWICZEŃ

W zeszytach ćwiczeń *Czytam i piszę* powtarza się kilka stałych elementów, których wykorzystanie opisujemy poniżej. W odpowiednich miejscach niniejszego przewodnika znajdują się odsyłacze do tych opisów.

Wyraz podstawowy, wzór litery drukowanej i wyrazy za pionową kreską

Każda nowa litera drukowana jest wprowadzana w zeszytach ćwiczeń w podobny sposób – u góry strony jest obrazek przedstawiający wyraz podstawowy z podpisem i miejscem na wklejenie prostokątów symbolizujących sylaby, a pod paskiem są narysowane kółeczka symbolizujące głoski. Obok są wzory liter drukowanych oraz – za pionową kreską – wyrazy z nową literą (takie wyrazy pojawiają się po raz pierwszy przy wprowadzaniu liter M, m).

Kolejność postępowania przy wprowadzaniu nowej litery drukowanej może być następująca:

1. Dzieci oglądają obrazek i nazywają obiekt (desygnat wyrazu podstawowego), a następnie rozmawiamy z nimi o znaczeniu tego obiektu oraz ewentualnie o jego zastosowaniu.
2. Odczytujemy wyraz podstawowy (pod obrazkiem), wspólnie dzielimy ten wyraz na sylaby (np. wyklaskując je), a następnie uczniowie nakleją na szarym pasku pod wyrazem odpowiednią liczbę prostokątnych naklejek symbolizujących te sylaby.
3. Kilkakrotnie powtarzamy wyraz podstawowy, a dzieci wysłuchują, gdzie w wyrazie brzmi wprowadzana głoska. Wyrazy dobrano tak, by – o ile to możliwe – nowa głoska znajdowała się w nagłosie.
4. Przeprowadzamy analizę słuchową wyrazu podstawowego, wykorzystując kółeczka symbolizujące głoski. Oto przykładowe sposoby ich wykorzystania:

tata
● ○ ● ○ wyszukiwanie i oznaczanie miejsca danej głoski (zaznaczenie właściwego kółka)

tata
● ● ● ● analiza głoskowa z podziałem na samogłoski i spółgłoski (zamalowanie kółek ustalonymi kolorami).

tata
○ ○ | ○ ○ podział wyrazu na sylaby z uwzględnieniem liczby głosek w sylabie (wstawienie pionowej linii pomiędzy sylabami).

5. Oglądamy razem nową literę drukowaną – wielką i małą, a następnie dzieci wyszukują tę literę w wyrazie podstawowym i wyróżniają ją kolorem (na przykład zamalowują kredką w jasnym kolorze, tak aby litera drukowana pozostawała czytelna).

6. W wyrazach za pionową kreską dzieci wyszukują nowo poznaną literę (małą lub wielką) i ją zaznaczają. Uczniowie najpierw samodzielnie próbują przeczytać sylaby zawierające nową literę lub całe wyrazy. Następnie czytamy głośno te wyrazy, a dzieci śledzą wzrokiem odczytywane słowa i pokazują, w którym miejscu wyrazu występuje nowa litera. W wypadku wyrazu zapisanego wielką literą wyjaśniamy lub przypominamy uczniom, dlaczego użyto wielkiej litery w danym wyrazie (np. w pisowni imion).

Na koniec rozmawiamy na temat znaczenia wszystkich odczytanych wyrazów i uczniowie jeszcze raz odczytują głośno wszystkie wyrazy.

Przy wprowadzaniu liter drukowanych warto wykorzystać karty demonstracyjne z literami (zobacz *Spis materiałów z płyty* ➔ 288). Karty te mogą również służyć do sprawdzania, czy dzieci zapamiętały wcześniej poznane litery.

Wzory liter pisanych i liniatura ze wzorami liter

Każda nowa litera pisana jest również wprowadzana według schematu. W lewym górnym rogu strony znajdują się wzory liter pisanych (wielkiej i małej) do pisania w rynnie, a obok jest liniatura ze wzorami liter do pisania po śladzie i ewentualnie (od pewnego momentu) – samodzielnie.

Poniżej podano propozycję postępowania przy nauce pisania nowej litery.

1. Wspólnie oglądamy wzór wielkiej litery pisanej, np. wykorzystując do tego karty demonstracyjne albo literę napisaną przez nauczyciela na tablicy.
2. Dzieci w swoich zeszytach ćwiczeń najpierw prowadzą palec po kształcie wielkiej litery, zwracając uwagę na kierunek strzałek pokazujących kolejne ruchy ręki, a potem ołówkiem rysują literę w „rynnie” między liniami wzoru.
3. Dzieci oglądają zapis wielkiej litery w liniaturze, następnie piszą ją po śladzie i samodzielnie.

Analogiczne czynności dzieci wykonują przy nauce pisania małej litery. (W wypadku liter *q*, *ę* oraz *ń* dzieci nie uczą się pisania wielkich liter, ponieważ nie ma wyrazów zaczynających się tymi literami).

Następnie wspólnie analizujemy różnice w wyglądzie liter drukowanych i pisanych oraz wielkiej i małej litery pisanej. Po tych dyskusjach można wykonać ćwiczenie zamieszczone pod wzorami liter lub je na razie pominąć i polecić dzieciom pisanie nowo poznanej litery w liniaturach w pierwszej – najpierw wielkiej litery, potem małej, a w drugiej – na przemian wielkiej i małej. Na koniec dzieci mogą podkreślić najstaranniej napisane przez siebie litery.

Po wprowadzeniu nowej litery (zarówno drukowanej, jak i pisanej) nauczyciel może kartę demonstracyjną z tą literą umieścić na stałe w widocznym miejscu w klasie.

Liniatura ze wzorami połączeń i pusta liniatura

Przed pracą z zeszytem ćwiczeń nauczyciel demonstruje wybrane połączenia na tablicy. Warto również poświęcić czas na ćwiczenia grafomotoryczne, takie jak pisanie sylab w dużym formacie – pędzlem na gazecie lub na szarym papierze, kreślenie sylab na plecach lub na dłoni kolegi, który je odgaduje.

Przy pracy z zeszytem ćwiczeń dzieci najpierw odczytują zapisy składające się z połączonych liter (najczęściej są to sylaby, które mogą się pojawić w różnych słowach), a następnie piszą je po śladzie i przepisują w kolejnej liniaturze. Warto podać uczniom przykłady wyrazów, w których występują zapisane połączenia liter (choć na początku – w książce *Czytam i piszę. Część 1* – mogą się zdarzyć połączenia, do których trudno znaleźć wyrazy).

Szlaczek

Dzieci najpierw rysują wzór po śladzie, a potem samodzielnie. Należy zwrócić uwagę na kierunek rysowania wskazany za pomocą strzałek. Warto zachęcić dzieci, aby używały (różnych lub sugerowanych) kolorów, i przypominać o tym, że wszystkie szlaczki trzeba rysować bardzo starannie.

Wycinanka z kolorowymi sylabami (do wycięcia z końcowych stron zeszytu)

Przy każdej nowej literze i dwuznaku (zaczynając od liter *t*, *ł*) znajduje się odsyłacz do wycinanek, gdzie uczniowie znajdą paski z kolorowymi sylabami z nowo poznaną literą oraz z sylabami składającymi się z już poznanych liter. Na odwrocie pasków są te same sylaby, ale zapisane wzorem pisanym. Praca z taką wycinanką może przebiegać w następujący sposób:

tom	ta	ta	to	ta
me	a	au	ma	ma

1. Dzieci wycinają paski z sylabami i najpierw biorą do ręki pasek, na którym są sylaby z nowo poznaną literą. Czytamy kolejno te sylaby, a dzieci wskazują je na pasku. Potem uczniowie czytają te same sylaby, najpierw kolejno – od lewej do prawej, a następnie podajemy kolor, a dzieci odczytują sylabę zapisaną tym kolorem.
2. Dzieci biorą do ręki drugi z wyciętych pasków i czytają sylaby na nim zapisane lub postępujemy w podobny sposób, jak przy czytaniu sylab na pierwszym pasku.
3. Dzieci odwracają oba paski i czytają sylaby zapisane w postaci wzoru liter pisanych.
4. Dzieci ponownie odwracają paski kolorową stroną do góry i rozcinają każdy z pasków, dzieląc je na sylaby. Potem układają przed sobą wycięte sylaby w dowolnej kolejności i czytają te sylaby. Następnie dobierają sylaby w tym samym kolorze i układają z nich wyrazy.

W razie trudności podpowiadamy dzieciom wyraz, a one układają go, dobierając odpowiednie sylaby. W wypadku wyrazów dwusylabowych uczniowie mają tylko dwie możliwości sprawdzenia, jaki wyraz

powstaje. Gdy zaś mają do ułożenia wyraz trzysylabowy, muszą sprawdzić więcej możliwości (trzy sylaby można ułożyć w dowolnej kolejności na sześć sposobów, ale tylko raz powstanie sensowny wyraz). Jeśli dzieci będą miały trudności z ułożeniem wyrazu trzysylabowego, można podpowiedzieć im pierwszą sylabę. Warto jednak nie śpieszyć się z podpowiedziami, gdyż samodzielne próby powodują, że pewne sylaby dzieci przeczytają wielokrotnie, co oczywiście dobrze służy rozwijaniu umiejętności czytania.

5. Dzieci odwracają wszystkie fragmenty z sylabami na drugą stronę (literami pisanymi do góry) i mieszają je (bądź układają w dowolnej kolejności). Następnie czytają te sylaby i starają się ułożyć z nich takie same wyrazy, jakie układały z kolorowych sylab zapisanych literami drukowanymi.

Po ułożeniu wyrazów z sylab dzieci mogą je zabrać do domu, aby w domu ponownie ułożyć z nich wyrazy i wkleić je do dodatkowego zeszytu lub na kartkę. Ułożone wyrazy uczniowie mogą przepisać do zeszytu.

Wycinanka z zestawem liter (do wycięcia z końcowych stron zeszytu)

W wycinance znajdują się zestawy liter, które można wykorzystać do utrwalania znajomości liter poznanych w ramach odpowiedniego bloku tematycznego. Na odwrocie wielkich liter drukowanych znajdują się małe litery drukowane (oznaczające tę samą głoskę). Dzięki temu po przecięciu na pojedyncze litery, dzieci mogą układać wyrazy z małych liter lub nazwy własne, w których pierwsza litera jest wielka, a pozostałe – małe. Warto też od czasu do czasu polecić uczniom układanie wyrazów złożonych z samych wielkich liter.

Praca z zestawem liter może przebiegać w następującej kolejności:

1. Dzieci najpierw wycinają całe długie paski, odszukują w nich wyrazy, dzielą paski na wyrazy, odcinają kropki lub inne znaki przestankowe i z otrzymanych w ten sposób elementów układają zdanie.

W razie potrzeby można powiedzieć dzieciom, jakich wyrazów mają szukać i jakie zdanie można z nich ułożyć. W niektórych zestawach są do ułożenia tylko pojedyncze wyrazy albo wyrażenia. Wówczas można uczniom polecić najpierw pocięcie danych wyrazów na sylaby, a następnie ułożenie wyrazów z tych sylab.

2. Uczniowie dzielą wyrazy na litery i układają wyraz podany przez nauczyciela. Zestawy wyrazów, które są zaproponowane w wycinance przy zestawach liter, są na ogół dość obszerne. Układanie po kolei wszystkich wyrazów zabrałoby sporo czasu. Nauczyciel może więc wybrać z zaproponowanego zestawu tylko dwa lub trzy wyrazy, które dzieci samodzielnie ułożą.

3. Na koniec – ze wszystkich liter w danym zestawie – uczniowie układają całe zdanie (lub w niektórych wypadkach cały wyraz lub wyrażenie).

Po ćwiczeniach w klasie dzieci mogą zabrać swoje zestawy liter do domu i układać z nich wyrazy lub zdanie samodzielnie lub z rodzicami. Wówczas warto byłoby zadbać o to, aby zestaw wyrazów do ułożenia (znajdujący się przy każdym zestawie liter) został dołączony do takiego „zadania domowego”. Można też dodatkowo polecić dzieciom, aby zapisały w dodatkowym zeszycie wyrazy, które układały.

Zestawy liter nadają się też do pracy w parach lub większych grupach. Po podzieleniu klasy na grupy przydzielamy każdej tyle wyrazów do ułożenia, ile jest w tej grupie dzieci. Uczniowie układają zadane wyrazy i nakleją je na wspólną kartkę. Potem grupy wymieniają się kartkami i nawzajem czytają ułożone wyrazy. Jedna z grup może dostać zadanie ułożenia całego zdania. Litery, które pozostaną niewykorzystane, dzieci mogą schować do swoich klaserów i być może wykorzystać je następnym razem do układania innych wyrazów.

Na płycie CD-ROM można znaleźć dodatkowe zestawy liter tej samej wielkości i zapisane tą samą czcionką, którą zastosowano w wycinankach w zeszytach ćwiczeń. Wykorzystując dodatkowe litery, można uczniom polecać układanie dowolnych wyrazów z liter, które już znają.

CZĘSTO POWTARZAJĄCE SIĘ ELEMENTY W PODRĘCZNIKU

W *Elementarzu* z serii *Lokomotywa* powtarza się kilka stałych elementów, których wykorzystanie opisujemy poniżej. W odpowiednich miejscach niniejszego przewodnika znajdują się odsyłacze do tych opisów.

Plansza wprowadzająca dany blok tematyczny

Każdy nowy blok tematyczny jest zwykle poprzedzony ilustracją, serią obrazków lub fotografii związanych z nowym działem podręcznika. Na stronie znajdziemy też pytania, a czasem tekst uzupełniający lub rozwijający dany temat do – przeczytania dzieciom. Zadaniem plansz jest wzbudzenie zainteresowania dzieci i poszerzenie ich wiedzy o świecie. Pytania do ilustracji nakłaniają dzieci do wnikliwego przyglądania się obrazom, a także do szukania odniesień we własnych doświadczeniach i w otoczeniu.

Wyraz podstawowy i wzory liter na kolorowym tle

Element ten służy wyeksponowaniu i ułatwieniu wprowadzenia nowej litery (lub utrwaleniu nowej litery, jeśli wcześniej została już wprowadzona). Zawiera obrazek, wyraz podstawowy, a także wzory liter drukowanych i pisanych, wielkich i małych. Wyraz podstawowy jest zapisany w podziale na sylaby, drukiem a także literami pisanymi. Kolorowe tło w razie potrzeby ułatwia odnalezienie miejsca ze wzorem litery i wspomaga pamięć.

Proponujemy wprowadzać nową literę drukowaną i pisaną, zaczynając od zeszytu ćwiczeń. Jeśli nauczyciel przyjmie taką kolejność, to fragment z nową literą w *Elementarzu* (część na kolorowym tle) może potraktować tylko jako krótkie powtórzenie albo go w ogóle pominąć.

Sylaby z nową literą oraz wyrazy z zaznaczonymi sylabami

Jeśli dzieci poznały już nową literę, korzystając z zeszytów ćwiczeń, to po otwarciu podręcznika czytają zamieszczone pod kolorowym tłem sylaby i wyrazy.

Jeśli nauczyciel wprowadza nową literę, zaczynając od podręcznika, to ten fragment może wykorzystać do odszukiwania nowej litery, do wskazywania miejsca litery w sylabie/wyrazie oraz ćwiczeń w czytaniu sylab i wyrazów z nową literą.

Tekst elementarzowy na stronie z nową literą

Tekst służy ćwiczeniom w czytaniu i wyszukiwaniu wyrazów z nową literą. Może też być wykorzystywany jako tekst do ćwiczeń w czytaniu ze zrozumieniem. Nauczyciel sprawdza jego rozumienie poprzez zadawanie odpowiednich pytań. Gdy teksty te będą bogatsze treściowo – uczniowie mogą w nich wyszukiwać i odczytywać odpowiednie fragmenty.

Tekst oznaczony ikonką , składający się z liter alfabetu podstawowego

Tekst składa się z liter, które dzieci prawdopodobnie poznały w przedszkolu i być może niektóre będą w stanie go przeczytać albo będą w stanie przeczytać fragmenty tekstu lub wybrane wyrazy. Może służyć jako materiał dodatkowy do ćwiczeń w czytaniu i rozumieniu tekstu.

Tego rodzaju teksty znajdują się tylko w pierwszej części *Elementarza*.

Pracę z tekstem można zacząć od odczytania go przez nauczyciela. W tym czasie uczniowie śledzą tekst lub oglądają obrazki, albo tylko słuchają. Następnie mogą szukać nowej litery i przeliczyć, ile razy występuje. Później tekst mogą czytać chętni uczniowie – raczej na tym etapie fragmentami, np. po jednym zdaniu. Uczymy wtedy przy okazji, w którym miejscu kończy się zdanie. Potem nauczyciel zadaje pytania sprawdzające rozumienie tekstu lub utrwalające zdobyte informacje, a także pytania odnoszące się do obrazków lub fotografii.

Tekst oznaczony ikonką , przeznaczony do czytania dzieciom przez nauczyciela

Tekst taki stanowi – w zależności od jego treści – wstęp do omawianego zagadnienia, jego uzupełnienie lub wzbogacenie. Dla biegle czytających dzieci może być dodatkowym tekstem do samodzielnego czytania.

ĆWICZENIA POMAGAJĄCE ZAPAMIĘTAĆ KSZTAŁT NOWEJ LITERY

	Litera	Opis ćwiczenia	Materiały
drukowane	Wszystkie litery małe i wielkie	1) Wyszukiwanie i podkreślanie lub wycinanie liter, porównywanie ich kroju. 2) Szukanie wyrazów, które mają jedną, dwie lub trzy nowo poznane litery. 3) Liczenie, ile łącznie nowych liter jest we wskazanym fragmencie.	gazety, czasopi- sma, spis treści w podręczniku
	Wszystkie litery małe i wielkie	4) Dorysowywanie literze różnych elementów (oczu, okularów, zabawnej miny, czapki, kapelusza, nóżek itp.).	blok rysunkowy, kredki
	Wszystkie litery wielkie	5) Szukanie skojarzeń do kształtu danej litery (np. „A” – wigwam, namiot, drabina malarska).	
	Wszystkie litery wielkie	6) Wodzenie palcem po kształcie litery wyciętej z papieru ściernego.	arkusiki papieru ściernego
	Wszystkie litery małe i wielkie	7) Pisanie po wodzie. Przygotowujemy miskę z wodą. Dzieci palcami lub patykami kreślą kształt litery na powierzchni wody.	miska, woda, patyki
	A, T, I, Y	8) Układanie ciała w kształt danej wielkiej litery (indywidualnie).	
	A, E, T, M, L, K, Z, N, Ł, F, H	9) Układanie ciał w kształt danej wielkiej litery (w parach lub trójkach).	
	Ss, J, Ww, Pp, Cc	10) Wyklejanie liter z plasteliny.	plastelina
	Bb	11) Układanie kształtu liter ze sznurówek.	sznurówki
pisane	Wszystkie litery małe i wielkie	12) Kreślenie kształtów liter palcem na plecach kolegi. 13) Kreślenie kształtów liter stopą na podłodze. 14) Kreślenie kształtów liter gumką na blacie ławki. 15) Rysowanie liter palcem (wskazującym lub kciukiem) w powietrzu. 16) Rysowanie liter palcem w piasku lub kaszy. 17) Malowanie liter farbami za pomocą palców. 18) Pisanie jak największych liter. 19) Pisanie liter flamastrem na gazetach, stopniowe zmniejszanie formatu przez składanie arkusza gazety.	gumki, przykrywki pudełek po butach lub tace, piasek, kasza, farby, gazety, grube flamastry
	Wszystkie litery małe i wielkie	20) Dorysowywanie literze różnych elementów (oczu, okularów, zabawnej miny, czapki, kapelusza, nóżek itp.).	blok rysunkowy, kredki
	O o, U u, I i, E e, M, L l, S s	21) Układanie kształtu litery ze sznurka, drutu lub wstążki na dywanie. 22) Układanie kształtów liter ze sznurków, przyklejanie ich na kartkę i wodzenie po nich palcem z zamkniętymi oczami.	długi sznurek, drut, wstążki, blok techniczny, klej
	I, E e, L l, S s, R r, P p	23) Formowanie wałeczków, nadawanie im kształtów liter i naklejanie ich na kartkę.	plastelina, modelina, blok rysunkowy
	U u, B b	24) Chodzenie lub jeżdżenie samochodzikiem po konturach liter napisanych kredą (np. na podwórku).	kreda, samochodzik
	M	25) Układanie kształtu litery pisanej z koralików lub kasztanów.	koraliki, kasztany
	T	26) Pisanie kredą na tablicy jak największych liter.	kreda
	Gg	27) Wśród płataniny wielkich i małych liter dzieci odszukują litery Gg, piszą je po właściwym śladzie pisakiem lub grubą kredką.	płatanina liter ⊙ Pol. 5.62

SZCZEGÓŁOWE PLANY ZAJĘĆ

I GDZIE BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ I BAWIĆ?

I-1 ■ Poznajemy imiona koleżanek i kolegów. Jaka jest nasza szkoła?

Materiały: **P1** s. 4–5 1 A opowiadania Melanii Kapelus: *Idę do szkoły!* ↻ 294 i *Pierwszy dzień w szkole* ↻ 295 wizytówka nauczyciela Pol. 5.1 piłka ■ sznurek ■ kartki z bloku technicznego lub kartki A4 do wykonania projektu szkoły

Zabawa ruchowa mająca na celu zapamiętanie imion

Przedstawiamy się dzieciom i prosimy, by każde z nich podało swoje imię. Następnie proponujemy zabawę ruchową, np. z piłką. Stajemy wszyscy kręgiem i rzucamy do siebie nawzajem piłkę. Rzutom towarzyszy głośne wypowiedzenie swojego imienia. Potem następuje zmiana – należy zawołać imię osoby, do której się rzuca piłką. Zabawa trwa dopóty, dopóki dzieci są nią zainteresowane i rozbawione. Warto się upewnić, czy uczniowie pamiętają, jak ma na imię ich wychowawczyni.

■ **Oglądanie kompletu książek i kartonikowych wyprawek**

Wspólnie z uczniami oglądamy zestaw podręczników, zeszyty ćwiczeń oraz wyprawkę i ustalamy, z których materiałów będziemy korzystać przez najbliższe tygodnie. Rozmawiamy o tym, jak należy dbać o książki.

Warto z dziećmi omówić budowę zeszytów ćwiczeń. Oglądamy okładkę i stronę tytułową, naklejki w środku zeszytu, strony do wycięcia. Można pokazać oznakowania na stronach zeszytu ćwiczeń: naklejek, stron do wycięcia oraz kartoników do wycięcia, ale nie jest to konieczne – znaczenie tych symboli dzieci same odkryją podczas pracy z zeszytami.

■ **Wpisanie imienia i nazwiska na stronie tytułowej zeszytów ćwiczeń i podręczników**

Jeśli imiona i nazwiska są już wpisane, odczytujemy je i oddajemy książki poszczególnym uczniom. Jeśli nie – nauczyciel wpisuje imiona i nazwiska na odpowiednich stronach: delikatnie ołówkiem, drukowanymi literami. Dzieciom, które są sprawne grafomotorycznie, można zaproponować, żeby wpisane imię i nazwisko poprawiły wyraźnie po śladzie. Uczniowie, którzy już potrafią się podpisać, mogą to zrobić samodzielnie.

Kartonikowa wyprawka – tworzenie wizytówki 1

Uczniowie wycinają z wyprawki wizytówkę w kształcie wagonika. Tłumaczymy dzieciom, czym jest wizytówka i kto używa wizytówek. Ci uczniowie, którzy potrafią zapisać swoje imię, wpisują je w okienku wagonika. Uczniom, którzy nie potrafią się podpisać, nauczyciel wypełnia wizytówki – wpisuje imię i ewentualnie pierwszą literę nazwiska. Nauczyciel wypełnia też swoją wizytówkę – lokomotywę. Pol. 5.1

Wizytówki dzieci są po jednej stronie żółte, a po drugiej – niebieskie. Dzieci mogą same wybrać kolor wizytówki lub można ustalić, że dziewczynki wybierają żółtą stronę, a chłopcy – niebieską. Taki podział może się przydać podczas przeliczania grup dziewcząt i grup chłopców oraz ich wizytówek.

Wizytówki można najpierw trzymać na ławkach, a potem powiesić w klasie na sznurku (jak wagony pociągu).

Przeliczanie dzieci w klasie z wykorzystaniem wizytówek

Najpierw wstają wszystkie dziewczynki, a chłopcy (razem z nauczycielem) przeliczają, ile ich jest, potem na odwrót – dziewczynki liczą chłopców.

Następnie przeliczamy wizytówki, np. dziewczynek. Dziewczynki ustawiają swoje wizytówki jedna za drugą i wszyscy razem (lub ochotnicy) je przeliczają, najpierw od lewej do prawej, a potem odwrotnie. Później rozsuwamy wizytówki (niekoniecznie w regularnych odstępach) i pytamy dzieci, czy teraz wizytówek jest tyle samo. Następnie dzieci jeszcze raz je przeliczają. Podobne ćwiczenia wykonujemy z wizytówkami chłopców.

Potem ustawiamy obie grupy wizytówek w dwóch rzędach, aby można było porównać, czy więcej jest dziewcząt, czy chłopców. Na koniec ustawiamy wszystkie wizytówki jedna za drugą i przeliczamy je. Można zadać pytanie, czy już wiadomo, ilu w naszej klasie jest uczniów.

Ćwiczenia służą sprawdzeniu, jak dzieci radzą sobie z przeliczaniem, dlatego warto, aby niektóre przeliczenia wykonywały indywidualnie – najpierw ochotnicy, a potem wskazani uczniowie. →

■ Wycieczka po szkole

Zabieramy uczniów na wycieczkę po szkole, podczas której prezentujemy szkolne pomieszczenia, przedstawiamy różnych pracowników szkoły, rozmawiamy na temat zasad kulturalnego zachowania się wobec nich i omawiamy podstawowe zasady bezpieczeństwa w szkole. Podajemy także informacje dotyczące szkoły – ile jest klas pierwszych, które klasy są najstarsze itp.

■ Opowiadania M. Kapelusza *Idę do szkoły!* i *Pierwszy dzień w szkole* ↻ 294–295

P1 Podręcznik, s. 4–5

Ilustracja przedstawiająca szkołę i pytania 1–4

▶▶ Przyjrzyj się ilustracji. Co robią dzieci? Co robią dorośli? Jak myślisz, które z osób dorosłych są pracownikami tej szkoły?

▶▶ Jakie pomieszczenia są w tej szkole? Co znajduje się na dole, czyli na parterze szkoły? Pokaż szatnię. Po czym ją rozpoznajesz? Poszukaj sekretariatu i gabinetu dyrektora. Pokaż jadalnię. Skąd wiesz, że to jest jadalnia?

▶▶ Jakie pomieszczenia widzisz na I piętrze? Jakie pomieszczenia są na II piętrze?

▶▶ W których pomieszczeniach są dorośli? W którym pomieszczeniu nikogo nie ma? Kto znajduje się na korytarzu? Co znajduje się obok szkoły? Jakie urządzenia są na placu zabaw?

▷▷ W czym ta szkoła podobna jest do naszej? Jakie są różnice między nimi?

■ Wykonanie projektu szkoły z elementów w wycinance ✂ A

Każde z dzieci tworzy projekt szkoły (podobnej do tej, w której się uczy, bądź innej – z wyobraźni) z elementów znajdujących się w wycinance.

■ Rozmowa o tym, jak dzieci sobie wyobrażały swój pierwszy dzień w szkole

■ Zabawy i piosły ↻ 338

I-2 Poznajemy bohaterów naszych książek

Materiały: P1 s. 6–7 Z1 2–5 opowiadania Melanii Kapelusza: *Gdzie jest pan Tomek?* ■ *Uwaga! Szelki* ↻ 296 plansza *Nasi bohaterowie* Ⓒ Pol. 4.6 ■ imiona bohaterów do czytania globalnego Ⓒ Pol. 5.2 przedmioty do rozpoznawania dotykiem, worek lub obrus

■ Zabawa rozpoczynająca dzień, np. „Iskierka” ↻ 338

Przypomnienie imion dzieci

Zabawę zaczyna uczeń, który stoi najbliżej nauczyciela (np. po lewej stronie). Podaje swoje imię, a następnie osoba, która stoi obok, powtarza jego imię, a potem mówi swoje. Następna osoba powtarza wcześniejsze imiona i dokłada swoje itd. – aż wszyscy uczniowie się przedstawią. Na końcu nauczyciel wypowiada imiona wszystkich uczniów i przypomina swoje imię. (Uczniowie powinni być maksymalnie skoncentrowani, aby zapamiętać imiona kolegów i koleżanek).

■ Przedstawienie bohaterów serii – Eli, Iwonki, Antka, Oskara, pani Magdy i pana Tomka ☉ Pol. 4.6, Pol. 5.2

Prezentujemy wizerunki bohaterów i pokazujemy ich imiona zapisane drukiem. Dzieci mogą też obejrzeć dziecięcych bohaterów na ostatniej stronie okładki *Elementarza*.

Jeśli jest w klasie tablica interaktywna lub komputer z rzutnikiem, pokazujemy obrazki i planszę *Nasi bohaterowie* z płyty CD lub z internetu. Jeśli nauczyciel ma zestaw plakatów do *Lokomotywy*, może się posłużyć plakatem *Nasi bohaterowie*. Na planszy (plakacie) jest też papuga Sylaba, ale można powiedzieć dzieciom, że ona pojawi się nieco później.

P1 Podręcznik, s. 6–7

Opowiadanie *Gdzie jest pan Tomek?* i pytania 1–3 ☉ 31

Czytamy dzieciom opowiadanie. W trakcie słuchania dzieci oglądają wizerunki bohaterów oraz dużą ilustrację szkoły na wcześniejszych stronach.

▶▶ Znajdź bohaterów opowiadania na ilustracji na stronach 4–5.

▶▶ Kogo Antek spotkał na szkolnym podwórku? Kogo chciał poszukać?

▶▶ Gdzie dzieci spotkały pana Tomka? Czym on się zajmuje?

▶▶ Które pomieszczenia odwiedzili w szkole Antek i Ela?

▶▶ Odszukaj na ilustracji szkoły innych bohaterów przedstawionych na początku lekcji – Iwonkę i Oskara oraz panią Magdę.

Ćwiczenie 4

▶▶ Przyjrzyj się obrazkom. Które pomieszczenia szkolne na nich pokazano?

▶▶ Co widać na obrazku przedstawiającym sekretariat? W jakich sprawach możesz się udać do sekretariatu? Kto pracuje w sekretariacie? Jakie przedmioty można znaleźć w sekretariacie szkoły?

▷▷ Jakie jeszcze pomieszczenia mogą być w szkole? Kto w nich pracuje? Po co chodzi się do biblioteki? Co można robić w świetlicy? Kiedy dzieci tam chodzą? Czy umiałbyś trafić do najbliższej toalety w naszej szkole?

Ćwiczenie 5

▶▶ W których pomieszczeniach w szkole mogą się znaleźć przedmioty przedstawione na fotografiach?

■ Rozpoznawanie dotykaniem różnych przedmiotów

Przygotowujemy rzeczy spotykane w szkole (przybory piśmiennicze, gąbkę, kredę, pudełko na śniadanie, piórniki) i wkładamy je do dużego płóciennego worka lub przykrywamy obrusem. Dzieci kolejno bawią się w odgadywanie, jakie przedmioty znajdują się pod przykryciem.

■ **Rozmowa o tym, gdzie uczniowie mogą spędzać przerwę np. gdy jest ładna pogoda oraz o bezpieczeństwie podczas gier i zabaw**

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 2–3

Ilustracja przedstawiająca szkołę

- ▶▶ Znajdź na dużej ilustracji Elę, Iwonkę, Antka i Oskara. [Oskar i Antek są przy zjeździe, Iwonka gra w klasy, Ela jest na huśtawce.]
- ▶▶ Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, gdzie dzieci spędzają czas. [na placu zabaw, na boisku, na trawniku] W jaki sposób się bawią? Jakie przedmioty wykorzystują do zabaw? Wymień gry, w których uczestniczą. Powiedz, gdzie ty chętnie byś się pobawił, gdybyś był uczniem tej szkoły. Narysuj w tych miejscach uśmiechnięte buzie.

Fotografie sprzętów u dołu i ćwiczenie 1

- ▶▶ Do czego służą przedmioty przedstawione na fotografiach u dołu? Których z nich używasz? Z czego korzystasz najczęściej? Czy znasz jakiś inny sprzęt sportowy?
- ▶▶ Jakiego sprzętu można najczęściej używać podczas przerw w szkole? Czym bawią się dzieci na ilustracji?
- ▶▶ Czy wszystkie dzieci widoczne na ilustracji bawią się bezpiecznie? Jakich zasad bezpieczeństwa należy przestrzegać?
- ▶▶ Jak jeszcze inaczej można spędzać przerwę na boisku szkolnym lub placu zabaw? Co robią dzieci, które nie biegają, nie bawią się, nie grają? Jaką zabawę możesz zaproponować swojemu koledze podczas przerwy?

Opowiadanie M. Kapelusza *Uwaga! Szelki* ↻ 296 i rozmowa o zasadach korzystania z toalety

Przypominamy uczniom o konieczności dokładnego mycia rąk, zwłaszcza po przerwie spędzonej np. na podwórku. Trzeba zwrócić uwagę na staranne, długie namydlenie i splukiwanie ciepłą wodą oraz oszczędzanie wody.

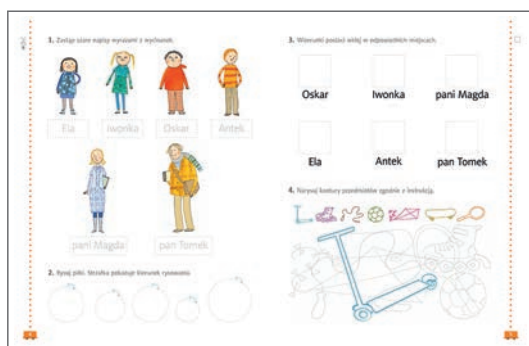
Warto przypomnieć o zasadach korzystania z toalety, konieczności używania papieru toaletowego, spuszczenia wody, zachowania czystości – używania szczotki do toalety w razie potrzeby, gaszenia światła itp.

Odczytywanie globalne imion bohaterów ⦿ Pol. 5.2

Nauczyciel pokazuje karty z imionami bohaterów, a dzieci je odczytują.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 4–5

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Zastąp szare napisy wyrazami z wycinanki. ✂ B

Na początku trzeba będzie odpowiedzieć dzieciom, gdzie mają szukać elementów w wycinance, ale z czasem zaczną sobie z tym radzić samodzielnie.

- ▶▶ Kto ma ciemne włosy: Oskar czy Antek? Kto jest wyższy: Ela czy Iwonka? Kto jest najwyższy, kto najniższy? O co jeszcze możesz zapytać?

Ćwiczenie 2

- ▶▶ Rysuj piłki. Strzałka pokazuje kierunek rysowania.

Dzieci rysują obrysy po śladzie, a potem mogą pokolorować piłki według własnego pomysłu.

Ćwiczenie 3

- ▶▶ Wizerunki postaci wklej w odpowiednich miejscach.

Gdyby dzieci jeszcze nie radziły sobie z odczytywaniem globalnym imion, to można im zasugerować, aby skorzystały z podpowiedzi w ćwiczeniu 1.

- ▶▶ Przeczytaj kolejno (od lewej do prawej) napisy pod obrazkami. Najpierw w pierwszej linijce, potem – w drugiej.

Ćwiczenie 4

- ▶▶ Wymień nazwy przedmiotów, które zaznaczono kolorem. Jakich kolorów użyto? Wyjmij z piórnika kredki lub pisaki w takich samych kolorach. Policz, ile różnych kredek powinieś wyjąć. Policz, ile wyjąłeś kredek.
- ▶▶ Narysuj kontury przedmiotów zgodnie z instrukcją.

Dzieci mogą to ćwiczenie wykonywać samodzielnie, a w tym czasie mamy okazję sprawdzić, czy prawidłowo trzymają kredki.

Piosenki i wyliczanki recytowane przez dzieci podczas zabaw i gier

Rozmawiamy z uczniami na temat ich ulubionych piosenek. Wspólnie śpiewamy jedną z nich. Sprawdzamy również, czy dzieci znają jakieś wyliczanki. Razem głośno wypowiadamy jedną z nich, np. „Ene due rabe...”, „Entliczek pętliczek...”, „Trumf trumf misia bela...”, „Ele mele dutki...”, „Ene due rike fake...”.

Warto również zachęcić uczniów do wypytywania rodziców lub dziadków, jak się bawili podczas przerw w szkole, co wówczas śpiewali i czy wykorzystywali wyliczanki. Prosimy, by dzieci nauczyły się od nich jakiejś starej piosenki lub wyliczanki.

I-3 Co będziemy robić w szkole? Co nam będzie potrzebne?

Materiały: **P1** s. 8–9 **Z1** 6–7 opowiadanie Melanii Kapelusz *Zajęc zostaje* ➔ 297 ■ wiersz Natalii Usenko *Szkolny wiersz* wyrazy – imiona bohaterów do czytania globalnego ☉ Pol. 5.2 kartki z bloku rysunkowego lub duże arkusze papieru

■ Zabawa integracyjna, np. „Iskierka” ➔ 338

■ Zabawa w pytania i odpowiedzi i rozmowa z uczniami o tym, czego chcieliby się nauczyć w szkole, na jakie pytania poszukać odpowiedzi

Nauczyciel zadaje pytania kolejnym uczniom, którzy powinni jak najszybciej na nie odpowiadać, np. *Co jest białe? Co jest miękkie? Co jest czarne? Co jest zimne? Co jest gorące? Co jest wielkie? Co jest mięte? Co jest puszyste? Co jest szorstkie? Co jest lepące? Itp.* W innym wariantcie można polecić znaleźć i dotknąć czegoś, co jest miękkie (twarde, szorstkie itd.).

Po zadaniu kilku pytań typu: *Co jest białe? Co jest miękkie?* proponujemy uczniom, aby się zastanowili, jakie pytania sami chcieliby zadać. Nauczyciel powinien zasugerować, aby uczniowie swoje pytania zaczęli od różnych słów, np.: *Dlaczego? Kiedy? Gdzie?* Może podać kilka przykładów.

Po tej rozmowie można przeczytać uczniom *Szkolny wiersz* Natalii Usenko (zob. moduł poniżej).

□ Wiersz N. Usenko *Szkolny wiersz*

Wiersz można znaleźć w książce *Wiersze i opowiadania*, s. 5. ➔ 290

Pantomima – Co robię?

Wybrani uczniowie pokazują, jakie zajęcia można wykonywać w szkole, a pozostałe dzieci je odgadują. Ewentualnie, ten element lekcji można potraktować jako przerwę śródlekcyjną – na hasło nauczyciela dzieci pantomicznie pokazują daną czynność, np. gimnastykę, czytanie, malowanie, pisanie, słuchanie.

Rozmowa o tym, co uczniowie najmłodszych klas robią na zajęciach w szkole

P1 Podręcznik, s. 8–9

Ćwiczenie 1

▶▶ Przyjrzyj się chłopcu, który wchodzi do szkoły na pierwszym obrazku. Jak jest ubrany? Jaki ma kolor włosów? Wskaż tego chłopca na kolejnych obrazkach.

▶▶ Przyjrzyj się obrazkom i powiedz, co chłopiec robił w szkole.

Szkolny wiersz i pytania 2–4

Nauczyciel czyta fragment wiersza. Następnie uczniowie odpowiadają na pytania.

▶▶ Czego można się dowiedzieć w szkole, o której mowa w wierszu?

▶▶ Czy są na świecie ludzie, którzy wiedzą wszystko? Kto musi dużo wiedzieć?

▶▶ Czego chcesz się dowiedzieć w szkole?

Ćwiczenie 5

▶▶ Wymień wszystkie przybory szkolne pokazane na obrazkach. Które z tych przyborów masz w tornistrze? Które z tych przedmiotów należy nosić codziennie w tornistrze, a które tylko czasami?

▶▶ Które z przyborów służą do malowania? Które przybory służą do pisania? Które służą do rysowania?

▶▶ Co jeszcze należy nosić do szkoły każdego dnia? [śniadanie]

Opowiadanie M. Kapelusza *Zajęc zostaje* ➔ 297

Rozmowa z uczniami na temat przyborów szkolnych i zawartości ich piórników

Pytamy dzieci o to, co mają w swoich piórnikach. Sprawdzamy, czy znają nazwy przyborów – prosimy o pokazanie ołówka, gumki, linijki, temperówki.

Zabawy z przyborami szkolnymi (w parach)

Koledzy z ławki wyjmują z piórników takie same przybory szkolne i układają je w ten sam sposób (jedno dziecko powtarza ruchy drugiego). Następnie jeden z uczniów zmienia położenie dwóch lub trzech przedmiotów (gdy kolega nie patrzy), a potem kolega odgaduje, co się zmieniło.

Rozmowa na temat pożyczania i oddawania

Ćwiczymy formułowanie prośby o pożyczanie czegoś (np. ołówka) i podziękowań przy oddawaniu.

Tworzenie wielokolorowych rysunków

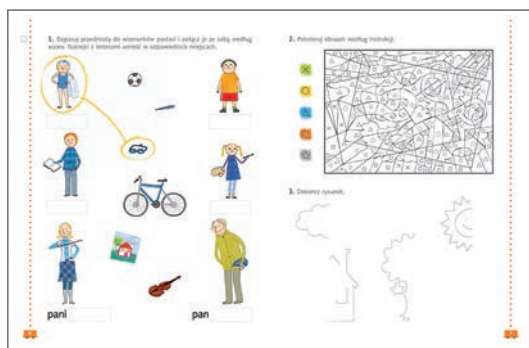
Dzieci wyjmują z piórników wszystkie przybory służące do pisania lub rysowania i na oddzielnych kartkach wykonują rysunki. Zachęcamy, by używały wszystkich kolorów. Można też podzielić dzieci na grupy i polecić im, by wspólnie narysowały na dużych kartkach różne esy-floresy kredkami wszystkich kolorów.

Ćwiczenie umiejętności globalnego odczytywania imion bohaterów Ⓞ Pol. 5.2

Pokazujemy duże napisy wydrukowane z płyty CD, a dzieci odczytują napisy – imiona bohaterów oraz napisy *pani Magda, pan Tomek*.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 6–7

Ćwiczenie 1

▶▶ Które osoby rozpoznajesz na obrazkach? Do czego służą przedmioty narysowane pomiędzy postaciami? Dopasuj przedmioty do wizerunków postaci. Komu brakuje piłki (pióra do pisania, roweru, obrazka, skrzypiec)? Połącz osoby i przedmioty według wzoru. Naklejki z imionami umieść w odpowiednich miejscach.

Gdyby dopasowywanie podpisów z naklejek sprawiało dzieciom kłopot, można podpowiedzieć, aby zjrzały na wcześniejsze strony zeszytu ćwiczeń i przyjrzały się podpisom pod wizerunkami postaci.

▶▶ Opowiedz, co lubi robić Ela (Oskar, Antek, Iwonna, pani Magda, pan Tomek). Jakie przedmioty są im potrzebne, aby mogli rozwijać swoje zainteresowania?

Ćwiczenie 2

▶▶ Pokoloruj obrazek według instrukcji. Nazwij wszystkie przedmioty.

Ćwiczenie 3

▶▶ Dokończ rysunek.

I-4 Jakie obowiązki ma dyżurny? Czy warto umieć czytać?

Materiały: P1 10–13 🧐 opowiadania: Melanii Kapeluszy *Dyżurny* ■ Danuty Fajty *Nowe pismo* 📁 imiona do czytania globalnego 🕒 Pol. 5.2 ■ różne piktogramy i znaki informacyjne 🕒 Pol. 5.11 📁 piktogramy spotykane na co dzień ■ kartki z bloku technicznego

Układanie przyborów szkolnych pod dyktando nauczyciela. Ćwiczenie orientacji przestrzennej

Nauczyciel prosi o przygotowanie książek i piórników na stolikach. Następnie podaje komendy, a uczniowie układają podręczniki i przybory, np.:

Położ elementarz na środku biurka, nad elementarzem połóż ołówek, po prawej stronie elementarza połóż gumkę do zmywania, po lewej temperówkę. Na elementarzu połóż ćwiczenia. Schowaj ołówek, temperówkę i gumkę do piórnika. Położ książki w lewym górnym rogu biurka, a piórnik obok książek itp.

P1 Podręcznik, s. 10–11

Opowiadanie *Dyżurny* i pytania 1–3 ➔ 31

▶▶ Jakie obowiązki powinien mieć dyżurny?
 ▶▶ Ilu dyżurnych było potrzebnych w klasie?
 ▶▶ Dlaczego Oskar nie chciał zostać dyżurnym na stałe?

Ćwiczenie 4

▶▶ Oto bohaterowie podręcznika. Przeczytaj ich imiona i wskaż portrety.

Ćwiczenie 5

▶▶ Czym różnią się obrazki? Odszukaj na nich naszych bohaterów.

▶▶ Opowiedz, co robią dzieci.

▷▷ Kiedy uczniowie mogą w ten sposób spędzać czas?

Ćwiczenie 6

- ▶▶ Przeczytaj imiona. Na którym obrazku występują te dzieci w takiej samej kolejności (zaczynając od lewej strony)?

Jeśli dzieci jeszcze nie potrafią globalnie czytać imion, warto to poćwiczyć za pomocą wyrazów wydrukowanych z płyty CD. To ważna umiejętność, bowiem będzie służyła do czytania zdań z piktogramami na kolejnych zajęciach i po wprowadzeniu pierwszych samogłosek. ☉ Pol.5.2

■ Rozmowa o porządkowaniu klasy – ustalenie klasowego regulaminu dotyczącego dyżurów

- ▶▶ Kto powinien porządkować klasę? Jak można zorganizować sprzątanie klasy? Jakie obowiązki powinni mieć klasowi dyżurni?
- ▶▶ Gdzie szukać przedmiotów potrzebnych do sprzątanania?

P1 Podręcznik, s. 12

Opowiadanie *Nowe pismo* i pytania 1–3 ☉ 31

- ▶▶ Co odpowiedział tata na pytanie „po co jest szkota”?
- ▶▶ Co wymyśliły dzieci? Jakie zdanie zapisały za pomocą swojego pisma?
- ▶▶ Zaproponuj, co jeszcze można zapisać pismem rysunkowym.

■ Oglądanie piktogramów i znaków spotykanych na co dzień ☉ Pol.5.11

Prezentujemy (np. wydrukowane z internetu lub z płyty CD) znaki i piktogramy spotykane na co dzień (na metkach, produktach spożywczych, tabliczkach umieszczanych w środkach komunikacji miejskiej, znakach drogowych). Uczniowie próbują odgadnąć, co one oznaczają.

P1 Podręcznik, s. 13

Ćwiczenie 4

- ▶▶ Co przedstawia obrazek w zielonej ramce? Jakie znaki tu widzisz? Które potrafisz odczytać? Kto korzysta z tych informacji? Co oznaczają znaki drogowo-

▶▶ Popatrz na obrazek w niebieskiej ramce i wskaż na nim tablice informacyjne. Co oznaczają tablice informacyjne na basenie? Co mogłoby się zdarzyć, gdybyśmy będąc na basenie, nie umieli odczytać tych znaków?

- ▶▶ Które dzieci rozpoznajesz na obrazku z basenem? [Oskara i Elę]

Ćwiczenie 5

- ▶▶ Gdzie można znaleźć takie znaki? Co mogą oznaczać?

Ćwiczenie 6

- ▶▶ Szare piktogramy oznaczają słowa: *płatce, podaje, sprząta, niesie*. Przeczytaj zdania. Wskaż pasujące do nich ilustracje.

Projektowanie własnych piktogramów

Dzieci mogą na kartce z bloku mogą zaprojektować własne piktogramy, np. związane z życiem klasy (nie śmiećmy – śmieci wrzucamy do kosza, uśmiechamy się, nie spóźniamy się na zajęcia).

I-5 Czytamy już pierwsze zdania

Materiały: Z1 8–11 ✂ C 🗣️ opowiadanie Melanii Kapeluszu *Wybudujemy wieżę* ➡ 298 📁 karty z imionami bohaterów 🕒 Pol. 5.2 ■ zestaw piktogramów czynnościowych 🕒 Pol. 5.12 ■ piosenka *Kochamy cię, nasza szkoła* 🕒 Pio. 1

■ Zabawa integracyjna lub zabawy i płąsy, np. „Ojciec Wirgiliusz”

□ **Ćwiczenie umiejętności globalnego odczytywania imion bohaterów** 🕒 Pol. 5.2
Nauczyciel pokazuje napisy na kartach, a dzieci globalnie je odczytują.

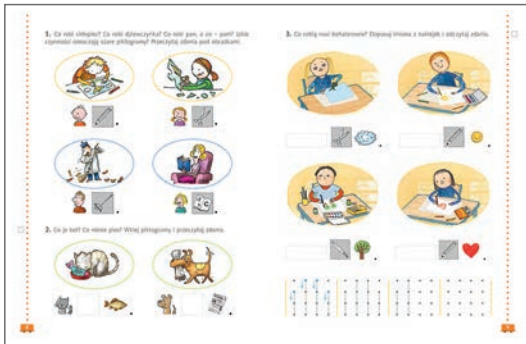

■ **Zapoznanie z piktogramami oznaczającymi wykonywanie czynności** 🕒 Pol. 5.12

Prezentujemy duże szare piktogramy z materiałów na płycie CD lub w internecie, a dzieci próbują się domyślić, jaką czynność symbolizuje dany piktogram.

Nauczyciel może zaproponować zabawę. Pokazuje szary piktogram, a wybrane dziecko (lub cała klasa) pokazuje daną czynność.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 8–9

Ćwiczenie 1

▶▶ Co robi chłopiec? Co robi dziewczynka? Co robi pan, a co – pani?

▶▶ Jakie czynności oznaczają szare piktogramy? Przeczytaj zdania pod obrazkami.

▶▶ Zwróć uwagę na to, że na końcu jest kropka. W ten sposób oznacza się koniec zdania.

Warto pokazać dzieciom jakieś teksty w książkach lub gazetach i polecić, aby odszukały kropki na końcu zdań.

Ćwiczenie 2

▶▶ Co je kot? Co niesie pies? Uzupełnij zdania piktogramami z naklejek. Przeczytaj zdania. 🗄️

Ćwiczenie 3

Co robią nasi bohaterowie? Dopasuj imiona z naklejek i odczytaj zdania. 🗄️

Po wklejeniu imion bohaterów polecamy dzieciom jeszcze raz przeczytać zdania, które są pod obrazkami.

Szlaczek

▶▶ Połóż palec na górze pierwszej szarej linii i wykonaj ruch z góry na dół, tak jak wskazuje strzałka. Podobnie nakreśl palcem pozostałe szare linie.

▶▶ Weź kolorową kredkę i nakreśl linie z góry na dół po śladzie, a następnie kontynuuj samodzielnie taki sam wzór.

Można podpowiedzieć dzieciom, żeby dla ułatwienia nazywały kreślone przez siebie linie: krótka, długa, długa, krótka itd.

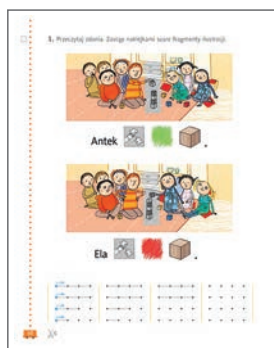
■ **Nauka piosenki *Kochamy cię, nasza szkoła*** 🕒 Pio. 1

Tekst piosenki można znaleźć na s. 23 *Elementarza*, a nagrania na płycie CD, którą otrzymał nauczyciel, lub w internecie.

■ **Opowiadanie M. Kapelusza *Wybudujemy wieżę*** ➡ 298

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 10

Ćwiczenie 1

▶▶ Przyjrzyj się obrazkom i opowiedz, co się na nich dzieje. Zwróć uwagę na miny dziewczynek i chłopców. Jak myślisz, jak dzieci się czują? Co układają dzieci?

▶▶ Zdanie zapisane pod pierwszym obrazkiem odczytujemy tak: Antek układa zielony klocek. Przeczytaj zdanie pod kolejnym obrazkiem. Korzystając z informacji, które przeczytaliśmy, wklej fragmenty obrazków z naklejek.

Szlaczek

Zobacz polecenia do szlaczka na s. 9 zeszytu ćwiczeń. ➔ 29

Wycinanka z zeszytu ćwiczeń nr 1 – układanie zdań z piktogramów ✂ C

Dzieci wycinają wszystkie elementy. Warto zwrócić uczniom uwagę, że szare kwadraty – piktogramy czynnościowe – są na odwrocie białe, elementy z wizerunkami bohaterów są na odwrocie białe lub mają zapisane imiona, a kwadraty z obrazkami i z kolorami mają na odwrocie inne obrazki i inne kolory.

Następnie uczniowie dzielą wycięte elementy na kategorie.

▷▷ Jak można podzielić wycięte kwadraty? Podaj swoje propozycje.

▷▷ Podziel je na grupy: ludzie, zwierzęta, rzeczy i kolory. Jakie ci zostały?

[zostały szare oznaczające czynności i białe z imionami bohaterów]

▷▷ Jak możesz jeszcze je rozdzielić?

Zaczynamy od ustalenia, czy dzieci potrafią określić, jakie czynności oznaczają piktogramy czynnościowe. Potem prosimy, aby ułożyły podane przez nauczyciela zdania, na przykład:

Ela je. Pies pije mleko. Antek rysuje niebieską chmurkę. Iwonka niesie wiaderko.

W tych zdaniach najpierw wykorzystujemy obrazki z wizerunkami bohaterów, a potem zastępujemy obrazki odpowiednimi wyrazami. Przypominamy o tym, że na końcu zdania musi być kropka. Za każdym razem pytamy uczniów, ile położyli obrazków, czyli: ile wyrazów mamy w zdaniu (jeden obrazek to jeden wyraz).

Jeżeli dzieci dobrze radzą sobie z układaniem zdań, proponujemy bardziej skomplikowane, np. *Iwonka podaje Oskarowi kredkę.*, w którym pierwszy wyraz zastępujemy napisem, a wyraz *Oskarowi* – zastępujemy obrazkiem.

Następnie dzieci mogą samodzielnie albo w parach układać dowolne zdania. Można zaproponować, aby każde dziecko ułożyło dwa albo trzy zdania, a sąsiad z ławki potem te zdania odczytał.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 11

Ćwiczenie 2

▶▶ Uzupełnij zdania wybranymi elementami z wycinanki. ✂ C

Po wykonaniu ćwiczenia dzieci mogą odczytywać zdania ułożone przez sąsiada z ławki.

Ćwiczenie 3

▶▶ Zakreskuj figury według wzoru.

Szlaczek

Zobacz polecenia do szlaczka na s. 9 zeszytu ćwiczeń. ➔ 29

Zabawy i pląsy ➔ 338

II-1 Chodźmy na wycieczkę. Dokąd wybrała się klasa pani Magdy?

Materiały: Z1 s. 12–13 ✂ D 🗣️ opowiadanie Melanii Kapelusz *Dziurawe serce* ➔ 299 📖 *Piosenka o słończku* 🕒 Pio. 3 📁 sznurek

Ten temat warto realizować przy okazji wycieczki czy spaceru do parku lub do lasu. Wówczas dzieci mogą się najpierw nauczyć piosenki o słończku, aby móc ją śpiewać podczas takiej wycieczki. Składanie książeczki mogą wykonać później (po wycieczce). Jeśli pogoda nie pozwala na wyjście, można pominąć ten temat i wrócić do niego w dogodnym momencie.

🗣️ **Opowiadanie M. Kapelusz *Dziurawe serce* ➔ 299**

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 12–13

Historyjka obrazkowa i ćwiczenie 1

▶▶ Opowiedz, co się dzieje na kolejnych ilustracjach. Dokąd wybrała się klasa z panią Magdą i panem Tomkiem? Znajdź na każdym obrazku naszych bohaterów – Elę, Iwonkę, Oskara i Antka.

▶▶ Popatrz na drugi obrazek. Czym zajmują się dzieci? Co robi Oskar? Jak myślisz, dlaczego jest smutny? Kto pierwszy zauważył, że Oskar jest smutny? Co zmieniło się na trzecim obrazku? Jak myślisz, dlaczego do dzieci podeszła pani Magda?

▶▶ Co zrobili dzieci po posiłku i odpoczynku? Co zabrali z lasu? Co jeszcze mogłyby zabrać?

▶▶ Odszukaj na ilustracjach elementy z małych obrazków. Zwróć uwagę na elementy ze słońcem. Jak zmieniło się położenie słońca na niebie?

i Jeśli dzieci bytyby zainteresowane i dociekliwe, warto przy tej okazji im powiedzieć, że słońce jest w najwyższym punkcie na niebie, gdy jest środek dnia. Mówimy wówczas, że jest południe. I w tym momencie słońce wyznacza kierunek południowy.

▶▶ Opowiedz, co dzieci robiły na wycieczce.

▶▶ Jak myślisz, dlaczego dzieci na pierwszym obrazku mają szeroko otwarte buzie? [śpiewają piosenkę]

📖 🎵 **Nauka *Piosenki o słończku* 🕒 Pio. 3**

📁 🐾 **Wycinanka z zeszytu ćwiczeń nr 1 – składanie książeczki *Piosenka o słończku* ✂ D**
Dzieci wycinają dwa paski, odpowiednio je zginają i składają książeczkę ze słowami *Piosenki o słończku*. Kartki książeczki można połączyć za pomocą sznurka. Po wykonaniu książeczki dzieci mogą dokończyć kolorowanie w niej obrazków.

📖 🎵 **Ponowne odśpiewanie *Piosenki o słończku* 🕒 Pio. 3**

👤 **Pląsy i zabawy ➔ 338**

II-2 Poznajemy skrzydlatą bohaterkę naszych książek. Jak należy się przedstawiać?

Materiały: P1 s. 14–17 2 opowiadanie Melanii Kapeluszy *Zgryz*

Zabawa integracyjna „Imię – gest” 338

Piosenka na powitanie (na melodię *Panie Janie*)

*Witaj (imię dziecka), witaj (imię dziecka),
Jak się masz, jak się masz?*

*Wszyscy cię witamy, wszyscy cię witamy
Bądź wśród nas.*

P1 Podręcznik, s. 14–15

Ilustracja przedstawiająca klasę i pytania

- ▶▶ Jaką sytuację przedstawia ilustracja? Co robią dzieci? Co sądzisz o zachowaniu chłopca na środku klasy?
- ▶▶ Dlaczego dzieci podlewają kwiaty? Jak myślisz, kto jest dyżurnym? Jakie są obowiązki dyżurnego? Dlaczego trzeba podlewać rośliny?
- ▶▶ Znajdź na ilustracji naszych bohaterów. Co robią? Jak myślisz, dlaczego Oskar stoi w drzwiach z tornistrem?
- ▶▶ Czym zajmuje się pani Magda, a czym pan Tomek? Jak myślisz, o czym może rozmawiać nauczycielka z uczennicą?

- ▶▶ Ile osób siedzi na dywanie? Ile osób stoi przy tablicy? Ilu jest w klasie dorosłych? Ile jest dzieci? Ile jest krzeseł? Kogo jest więcej – dziewczynek czy chłopców? Ile jest stanowisk komputerowych?
- ▶▶ Jak inaczej dzieci mogą spędzać przerwę? Co ty najchętniej robisz w czasie przerwy? W czym klasa z ilustracji jest podobna do naszej? Jakiej widzisz różnice?
- ▶▶ Przeczytaj wyrazy pod wizerunkami bohaterów. Które imię ma najwięcej liter? Które imię ma 3 sylaby?

Przypomnienie zasad zachowania się na przerwie

Rozmawiając z uczniami, gdzie i jak można spędzać przerwę, kierujemy ich uwagę na potrzeby bezpiecznego zachowania. Rozmawiamy o możliwości skorzystania z toalety, zjedzenia śniadania, wspólnego wyjścia na powietrze. Formułujemy wraz z uczniami zasady obowiązujące w szkole. Przy okazji sprawdzamy, czy dzieci wiedzą, do kogo powinny się zwrócić o pomoc w trudnych sytuacjach.

P1 Podręcznik, s. 16

Opowiadanie *Zgryz* i pytania 1–5 31

Podczas czytania opowiadania uczniowie oglądają ilustrację klasy ze s. 14–15.

- ▶▶ Dlaczego Oskar spóźnił się do szkoły? Gdzie był?
- ▶▶ Dlaczego wszyscy w klasie byli podekscytowani?
- ▶▶ Skąd się wzięła papuga?
- ▶▶ Co zawierała kartka, którą Oskar przyniósł dla pani? Czym zajmuje się ortodonta?
- ▶▶ Jak sądzisz, dlaczego opowiadanie nosi tytuł „Zgryz”?

Kartonikowa wyprawka – składanie papugi

Kartonikową papugę można wykonać w ramach edukacji technicznej. Omawiamy z dziećmi instrukcję i pomagamy im wykonać papugę zgodnie z tą instrukcją. Odczekujemy chwilę, by klej wysechł. Papuga powinna machać skrzydłami, gdy poruszamy jej ogonem w górę i w dół.

Wycinanie elementów może być czasochłonne i trudne, zatem jeśli na zajęciach brakuje czasu, to można polecić wykonanie papugi wspólnie z rodzicami w domu i przyniesienie jej na następne zajęcia.

Kartonikową papugę można wykorzystać przy dzieleniu wyrazów na sylaby – przy wypowiedzianiu kolejnych sylab dzieci ciągną ją rytmicznie za ogon, a papuga macha skrzydłami.

Odgrywanie scenek – jak się przedstawiamy?

Nauczyciel wybiera dwoje uczniów i rozdaje im role.

Przykład 1. Jeden uczeń gra rolę osoby dorosłej, np. nauczyciela, babci, dziadka, mamy, taty, cioci, pana dyrektora, a drugi – gra rolę dziecka.

Przykład 2. Para uczniów odgrywa role dwóch osób dorosłych.

Przykład 3. Para uczniów wita się jako rówieśnicy itp.

P1 Podręcznik, s. 17

Tekst *Jak się przedstawiamy?* 31

►► Wymień postaci występujące w tej historyjce. Jak myślisz, co one robią, o czym rozmawiają?

Nauczyciel lub uczeń odczytuje zdania w dymkach np. z podziałem na role.

Następnie wspólnie omawiamy sposoby przedstawiania się poszczególnych bohaterów książek. I zwracamy uwagę na to, w jaki sposób Sylaba powtarzała imiona dzieci.

Ćwiczenie 6

►► Pani Magda poprosiła dzieci, aby zaproponowały imię dla papugi. Uczniowie postanowili nazwać ją Sylabą. Czy wiesz dlaczego?

Ćwiczenie 7

- Przeczytaj sylabami imiona bohaterów.
- Które imiona mają tyle samo sylab? Które imiona mają najwięcej sylab?
- Poszukaj imienia, które ma 4 sylaby lub więcej.

Ćwiczenie 8

►► Jak papuga Sylaba wypowiedziałaby twoje imię? Wypowiedz głośno sylabami nazwy kilku przedmiotów, które widzisz wokół siebie.

To ćwiczenie warto rozbudować – zob. następne moduły zajęć.

Podział imion na sylaby

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy. Uczniowie z pierwszej grupy kolejno wypowiadają swoje imiona, a druga grupa chórem powtarza te imiona z podziałem na sylaby (podobnie jak papuga Sylaba). Potem grupy zamieniają się rolami.

Analiza i synteza sylabowa – różne ćwiczenia

Propozycje ćwiczeń: 1) Uczniowie nazywają przedmioty, które znajdują wokół siebie, i wyklaskują sylaby w tych nazwach. 2) Nauczyciel podaje sylaby, a uczniowie odgadują, o jaki wyraz chodzi, np. po-ko-je, ze-ga-ry, te-le-wi-zor, le-gi-ty-mac-ja, tem-pe-rów-ka itp. 3) Kończenie wyrazów rozpoczynających się na podaną sylabę, np. sylabę *ko*: ko-rale, ko-za, ko-puła, ko-nie, ko-gut, ko-ty, ko-szyk, ko-szula, ko-min itp.

Pląsy i zabawy 338

II-3 Rozmawiamy z papugą Sylabą. Uczymy się sylabizować

Materiały: **Z1** s. 14–17 wiersz Juliana Tuwima *Lokomotywa* wiersz *Lokomotywa* w interpretacji aktorskiej Akt. 1 ■ kartonikowa papuga Sylaba prostokąty z papieru imitujące sylaby ■ różne przedmioty, np. instrumenty perkusyjne, flet, kredki, temperówka, linijka

Zabawa „Rozmowa z papugą Sylabą”

Nauczyciel przygotowuje kartonową papugę Sylabę, która mówi sylabami i przy tym porusza skrzydłami. Dzieci siadają w kręgu i po kolei według przykładu nauczyciela wypowiadają swoje imiona sylabami. Kolejno przekazują sobie papużkę. Sylabizując, poruszają skrzydłami papugi. →

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 14–15

Ćwiczenie 1

►► Wypowiedz sylabami imiona dzieci przedstawionych na obrazkach.

Wyjaśniamy, że białe prostokąty na szarym tle oznaczają sylaby. Uczniowie wyklaskują sylaby w imionach bohaterów.

▷▷ Wyklaskaj sylaby w swoim imieniu. Z ilu sylab składa się twoje imię? Które z dzieci ma tyle samo sylab w imieniu? Który schemat sylabowy do niego pasuje?

Rozdajemy dzieciom prostokąty wycięte z kartki A4. (Po trzykrotnym złożeniu na pół po jednej kartce formatu A4 i pocięciu wzdłuż linii zgięcia, można otrzymać 8 prostokątów odpowiedniej wielkości).

▷▷ Ułóż przed sobą tyle prostokątów, ile sylab ma twoje imię.

Ćwiczenie 2

►► Powiedz sylabami nazwy obrazków. Dopasuj do nich schematy sylabowe.

▷▷ Wypowiadaj nazwy przedmiotów, które są w klasie i ustal, który schemat sylabowy pasuje do każdego z nich. Ułóż przed sobą tyle białych prostokątów, ile sylab jest w danym wyrazie.

►► Spróbuj wymyślić słowa, które mają tylko jedną sylabę [np. kot, pies, koń, słoń, sos]. Wymyśl słowa, które mają jak najwięcej sylab. [np. matematyka, pomarańczowy, wodoloty, lodołamacze]

Ćwiczenie 3

►► Jakimi kolorami narysowano małą papugę? Narysuj po śladzie kontury dużej papugi według wzoru.

►► Wyklaskaj imię papugi. Wklej na szarym pasku tyle białych prostokątów, ile sylab jest w słowie *Sylaba*.

Szlaczki

Narysuj wzory najpierw po śladzie, a potem samodzielnie. Rysuj tak, jak pokazują strzałki. Każdy wzór popraw kredką w innym kolorze.

Zabawa „Rozmowa z papugą Sylabą” (cd.)

▷▷ Teraz nauczymy papugę kilku ważnych słów. Kto z was pomoże papudze wypowiedzieć słowo *lokomotywa*?

Chętne dzieci kolejno biorą do rąk papugę i wymawiają sylabami podawane przez nauczyciela wyrazy: *wagon, fortepian, banany, konduktor, krowy, konie, żyrafy*, a pozostałe dzieci w tym czasie układają

przed sobą tyle prostokątów, ile sylab ma dane słowo. Po krótkiej zabawie nauczyciel pyta, z czym dzieciom kojarzą się te wyrazy. →

■ Słuchanie wiersza J. Tuwima *Lokomotywa* i rozmowa na temat tytułu serii

Uwaga. Wiersz *Lokomotywa* można znaleźć w części 2. *Elementarza* na s. 116–119. Tekst wiersza można też odtworzyć w interpretacji aktorskiej. Ⓞ Akt. 1

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 16–17

Ćwiczenie 1

Nauczyciel czyta fragment wiersza *Lokomotywa* omawiający poszczególne wagony.

▶▶ Połącz wagony zgodnie z wierszem J. Tuwima „Lokomotywa”.

▶▶ Przelicz, ile jest wagonów. Co się znajduje w pierwszym (piątym, siódmym itd.) wagonie? W którym wagonie jest armata? Co przewożono w ostatnim wagonie? Wypowiedz sylabami, co się mieści w kolejnych wagonach, wskazując odpowiednie schematy sylabowe.

▷▷ Spróbuj jak najwolniej wypowiedzieć słowo *lokomotywa*, klaszcząc przy kolejno wypowiadanym sylabach.

Do sylabizowania dzieci mogą używać kartonkowej papugi wykonanej z elementów wyprawki. Mogą też w kręgu na dywanie lub na tablicy układać białe prostokąty, wypowiadając sylaby kolejnych wyrazów – towarów przewożonych w wagonach. →

□ Układanie schematów sylabowych przy przedmiotach w klasie

Rozkładamy w klasie, na ławkach lub na podłodze, różne przedmioty, np. instrumenty perkusyjne, flet, kredki, temperówkę, linijkę itp. Powinno być tyle przedmiotów, ile jest dzieci w klasie. Dzieci wykorzystują prostokąty oznaczające sylaby. Każde dziecko układa przy wybranym przedmiocie tyle prostokątów, ile jest sylab w nazwie tego przedmiotu.

Pląsy i zabawy ⇨ 338

II-4 Litery O, o. Jak poznaję świat?

Materiały: Z1 s. 18–19 🗂️ wiersz Wiery Badalskiej *Jakie to wszystko ciekawe* ⇨ 300 🗂️ karta demonstracyjna z literami O, o Ⓞ Pol. 1.1 🗂️ przedmioty lub produkty spożywcze do rozpoznawania za pomocą zmysłów ■ materiały do ćwiczeń pomagających zapamiętać kształt nowej litery

■ Rozmowa z uczniami o tym, jak poznajemy świat

Nauczyciel prowadzi rozmowę tak, aby zmierzała do wniosku, że świat poznajemy za pomocą pięciu zmysłów (wzroku, słuchu, dotyku, smaku, węchu).

▷▷ Do czego służy oko? Do czego służy ucho? Po co dotykamy różnych rzeczy? Po co nam węch? W jaki sposób poznajemy smak?

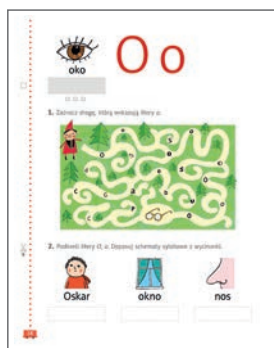
▷▷ Co by było, gdybyśmy nie mieli zmysłu wzroku (słuchu, czucia, węchu, smaku)?

▷▷ Który ze zmysłów pozwala ludziom czytać książki? [zmysł wzroku]

▷▷ Czy można poznawać treść książek za pomocą innych zmysłów? [za pomocą słuchu lub dotyku]

▷▷ Kto poznaje książki, wykorzystując zmysł słuchu lub dotyku [Niewidomi, ale także inne osoby, które z jakichś powodów nie mają czasu ani możliwości, by czytać, i w zamian słuchają nagranych tekstu.]

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 18

Wyraz podstawowy i wzory liter drukowanych **O, o** ➔ 28

Ćwiczenie 1

►► Powiedz, co widzisz na obrazku. Pokaż palcem drogę od krasnoludka do okularów. Zaznacz drogę, która prowadzi przez litery o. Narysuj tę trasę kredką. Policz, ile liter o minąłeś po drodze.

Można zaproponować dzieciom, by najpierw zamalowały wszystkie litery o występujące w labiryncie – będą wtedy lepiej widoczne, co pozwoli szybciej znaleźć odpowiednią trasę.

►► Wymień inne litery w labiryncie. Czy któreś z tych liter się powtarzają?

Ćwiczenie 2

►► Przyjrzyj się obrazkom u dołu strony. Nazwij, co przedstawiają.

►► Czy pamiętasz, jak ma na imię ten chłopiec? Czy znasz inne imiona zaczynające się na O? [Ola, Olek, Oliwka]

Nauczyciel wspólnie z uczniami kilkakrotnie powtarza imię *Oskar*. Dzieci powinny zauważyć, że na początku występuje głoska *o*. Przy okazji mówimy dzieciom, że imiona zawsze pisze się wielką literą.

►► Powiedz, co widzisz na drugim i trzecim obrazku. Gdzie słyszysz głoskę *o* w wypowiedzianych wyrazach? Podkreśl litery oznaczające głoskę o.

►► Wypowiedz sylabami (wyklaskując sylaby) nazwy obrazków i ustal, ile sylab występuje w każdym wyrazie. Dopasuj schematy sylabowe z wycinanki i wklej je pod odpowiednimi wyrazami. ✂ B

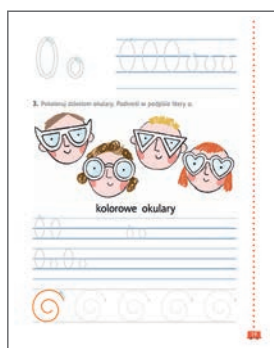
►► Nazwij jeszcze raz obrazki. Wskaż sylaby, w których występuje *o*.

📁 ■ **Ćwiczenia w rozpoznawaniu liter O, o i ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt liter O, o** ➔ 32
Dzieci wskazują w otoczeniu przedmioty przypominające kształtem litery O, o.

👤 Wyklaskiwanie sylab w imionach rozpoczynających się na literę O i zabawa ruchowa

Dzieci (z podpowiedzią nauczyciela) podają imiona zaczynające się na literę O i wyklaskują w nich sylaby. Następnie dzieci stają obok ławek. Nauczyciel wypowiada różne imiona. Jeśli wymieni imię rozpoczynające się na literę O – uczniowie kładą złączone dłonie na głowie. Zob. zabawę ruchową „Słuchaj pierwszej głoski w imieniu”. ➔ 340

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 19

Wzory liter pisanych i liniatura pod ćwiczeniem 3 ➔ 28

Ćwiczenie 3

►► Pokoloruj dzieciom okulary. Podkreśl w podpisie litery o.

Zanim powiemy dzieciom, co jest napisane pod rysunkami, można zaproponować, aby spróbowali się tego domyślić. Niektóre dzieci być może będą w stanie ten napis samodzielnie przeczytać.

►► Opisz kształty okularów, które narysowałeś. Jak myślisz, które okulary służą raczej do zabawy?

Szlaczek ➔ 29

📁 □ **Zabawy polegające na rozpoznawaniu produktów spożywczych i wybranych przedmiotów za pomocą różnych zmysłów**

Organizujemy zabawy polegające na smakowaniu owoców, warzyw, wąchaniu zapachów, wystłuchiwaniu dźwięków wydawanych przez przedmioty, rozpoznawaniu poprzez dotyk, oglądaniu nieznanymi przedmiotów i wnioskowaniu, do czego mogą służyć.

Przy tej zabawie można też poprosić dzieci o ustalenie, jakich zmysłów używamy, gdy mamy do czynienia np. z jabłkiem (kwiatem, kredą, filmem w telewizji, krajobrazem, audycją radiową itp.).

 ■ **Wiersz W. Badalskiej *Jakie to wszystko ciekawe*** ➔ 300

Zabawa ruchowa „Uwaga na głoskę o”

Dzieci stoją kołem lub w rozsympce, mogą też siedzieć w ławkach.

Wariant I. Umawiamy się z uczniami, że za każdym razem, gdy usłyszą głoskę *o*, mają klasnąć (lub złapać się za głowę, lub podskoczyć). Na pozostałe głoski dzieci nie powinny reagować. Powoli wymawiamy różne głoski: *a, i, u, y, e* itd. (co jakiś czas wymawiamy głoskę *o*).

Wariant II. Umawiamy się z uczniami, że za każdym razem, gdy usłyszą w wyrazie głoskę *o*, mają klasnąć (złapać się za głowę, podskoczyć). Na wyraz bez głoski *o* dzieci nie powinny reagować. Powoli wymawiamy różne wyrazy: *las, lok, mama, balon, tata, okno, dom, kreda, plecak, Oskar, klasa, osa, pas, kokos, miś, buty, motor, szkoła, kot, ławka, tablica, koło, nos, okulary, gumka, telewizor, brat*. Jeśli w wyrazie głoska *o* występuje dwukrotnie, dzieci powinny zareagować dwa razy.

(Według: J. Stasicy, *160 pomysłów na zajęcia zintegrowane z języka polskiego w klasach I–III*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001).

Nauka zabawy paluszkowej do wierszyka o okularach

Nauczyciel prezentuje tekst, demonstrując gesty (takie jak na rysunkach). Dzieci je powtarzają.

Dwa kólecčka się spotkały, tak powstały okulary.

A więc założył je na nos.

I nieważne, czy jest słońce, czy jest wiatr,

Ty oglądaj przez nie świat.

(Według: K. Sądzińska, *Zabawy paluszkowe*, Wydawnictwo „Media Rodzina”, Poznań 2005).

II-5 **Czy jestem dobrym obserwatorem?**

Materiały: **P1** s. 18–19 wiersz Juliana Tuwima *Okulary* rysunki do wiersza *Okulary* Pol. 5.13

szablony okularów ■ przyrządy służące do obserwacji – lupa, luneta, mikroskop, lornetka, różnego rodzaju okulary – korekcyjne, słoneczne, gogle, ochronne, dziecięce

■ **Rozmowa na temat przyrządów służących do obserwacji**

Uczniowie rozpoznają i nazywają przedmioty zgromadzone w klasie: lupa, mikroskop, lornetka, luneta, okulary. Ponadto nauczyciel prezentuje różne rodzaje okularów i rozmawia z dziećmi o tym, jakie spełniają funkcje.

▷▷ Co to znaczy mieć bystre oko? W jakich sytuacjach warto mieć bystre oczy?

▷▷ Jaki zawód wymaga dobrego wzroku albo szczególnej spostrzegawczości? [np. dentysta, kierowca, pilot, zegarmistrz]

▷▷ Co i za pomocą jakich przyrządów możemy obserwować? [np. gwiazdy – za pomocą teleskopu, ptaki – za pomocą lornetki, owady – za pomocą lupy, włos – za pomocą mikroskopu]

  Wiersz J. Tuwima *Okulary* i karty z rysunkami do tego wiersza Pol. 5.13

Wiersz ten można znaleźć w książce *Wiersze i opowiadania* na s. 11. ➔ 290

Nauczyciel czyta uczniom wiersz i zadaje pytania:

▷▷ W jakich miejscach pan Hilary szukał okularów?

▷▷ Co to jest surdut, palto? [Surdut to długa obcisła marynarka dwurzędowa.]

▷▷ Do czego potrzebne są okulary? Co można zrobić, by nie zgubić okularów?

Nauczyciel ponownie czyta wiersz, a dzieci, aktywnie słuchając, zapamiętują miejsca, w których Hilary poszukiwał okularów. Następnie na karcie z rysunkami kolorują właściwe przedmioty (surdut, but, pianino, kanapa itd.).

Zabawy kształtujące spostrzegawczość ⇨ 339

Zagadki i wierszyki o literze **O, o**

Malutkie kóteczek po bokach spłaszczony
stoi sobie samo bardzo oburzone.
„Jestem w środku puste, ciągle czuję to!”
Czy już się domyślasz? To litera **O**.

(Według: E. Sujecka, *Rysowane wierszyki dla najmłodszej publiki*, Wydawnictwo „Harmonia”, Gdańsk 2007).

Wielu ludzi, co tu kryć, nie potrafi bez nich żyć.
Bo gdy z nosa zdejmą je, to przeważnie widzą źle.
A w słoneczny dzień przyjemnie włożyć takie – tylko ciemne.

(Według: M. Przewoźniak, *Kraina zagadek. 116 wierszowanych zgadywanek. Nauka przez zabawę*, Wydawnictwo „Papilon”, Poznań 2008).

- Jedno oko obrazki oglądało, a inne w rosoli pływało.
- O, o, o.

(Według: R. Janus, J. Waluś, *Chociaż mało mamy lat. Ćwiczenia*, Wydawnictwo „Innowacje”, Ustroń 2002).

P1 Podręcznik s. 18–19

Wyraz podstawowy, wzory liter i wyrazy z literami **O, o** ⇨ 28

Ilustracja, zdania z piktogramami i ćwiczenie 1 ⇨ 31

►► Przyjrzyj się ilustracji. Co robi Oskar, a co jego pies? [leży na łóżku i czyta, ogląda książkę o kotach, pies śpi lub czuwa, myśli o kości]

Uczniowie mogą tutaj podać przykłady wielu czynności, dlatego warto przeanalizować ilustrację, by później ustalić z nimi, że dany piktogram oznacza konkretną czynność.

►► Jak myślisz, jakie czynności oznaczają szare piktogramy umieszczone w zdaniach pod ilustracją? [czyta, myśli]

►► Wskaż w zdaniu wyraz *Oskar*. Przeczytaj zdania z piktogramami.

►► Znajdź na obrazku elementy, w których nazwach słychać *o*. [biurko, głowa, kolano, korki, kość, kot, krzesło, loczki, łóżko, mleko, noga, nos, obrazek, ogon, oko, podłoga, stopa, szorty, ucho, udo, włosy]

►► Znajdź na ilustracji taki przedmiot, w którego nazwie jest *o* na początku i na końcu. [oko, okno]

Tekst *Lupa i okulary* i ilustracje ⇨ 31

►► Kogo przedstawia pierwsza ilustracja? Co trzyma w ręce Ola? Co wskazuje Romek?

►► Czym zachwyciły się dzieci na drugiej ilustracji?

►► Co łączy te scenki?

▷▷ Czy zdarzyło ci się coś podobnego? W jakich jeszcze sytuacjach wypowiadamy, wykrzykujemy *o*?

►► Wymień wyrazy z literą *o* występujące w tekście. [Ola, Romek, osa, ogromna, nowe, okulary, modne]

Przy okazji wstępnie omawiamy rolę wykrzyknika na końcu zdania.

Ćwiczenie 2

►► Przypomnij sobie naszą rozmowę o tym, w jaki sposób poznajemy świat? Wskaż fotografie odpowiadające zmysłom: wzroku, słuchu, dotyku, węchu i smaku.

▷▷ Ile mamy zmysłów? Postaraj się wymienić je z pamięci.

Tworzenie ozdobnych okularów

Nauczyciel przygotowuje dzieciom dowolny szablon okularów. Dzieci wycinają okulary i je ozdabiają.

II-6 Litery A, a. Każdy z nas jest inny

Materiały: **Z1** s. 2–3, 20–21 karta demonstracyjna z literami A, a Pol. 1.2 lupy, tusz, kartki
■ blok rysunkowy ■ czasopisma i ulotki reklamowe ■ materiały do ćwiczeń pomagających zapamiętać kształt nowej litery

Śpiewanie powitanki

Śpiewamy wraz z uczniami znaną powitankę, np. „Wszyscy są, witam was, zaśpiewajmy, już czas”. Następnie śpiewamy tę samą melodię na głosce *a*.

Zabawa integracyjna „Podobieństwa i różnice” ↻ 338

Analiza budowy ciała człowieka

Dzieci nazywają części ciała człowieka, wskazując je u siebie i kolegów.

▷▷ Obejrzyj swoją dłoń i dłoń kolegi z ławki. Czyja dłoń jest większa? Jaki kształt mają twoje paznokcie, a jaki – paznokcie kolegi? Który palec jest najdłuższy u ciebie, który – u kolegi? Który jest najkrótszy? Co jeszcze możecie sprawdzić?

▷▷ Czy wszyscy wyglądamy tak samo? Czym się różnimy? [np. kolorem oczu, włosów, kolorem skóry, wzrostem, wagą, sposobem ubierania się]

Oglądanie skóry i linii papilarnych przez lupę

▷▷ Obejrzyj przez lupę skórę na swoim przedramieniu. Co zobaczyłeś? [włosy, pory, pieprzyki, piegi, krostki, siniaki, zadrapania itp.]

▷▷ Obejrzyj wnętrze swojej dłoni przez lupę. Co zaobserwowałeś? [różne linie, żyłki]

▷▷ Zamocz opuszek palca w tuszu i odbij go na papierze. Co zauważyłeś? [linie] Czy wiesz, jak się nazywają te linie? [linie papilarne] Porównaj linie papilarne twoje i kolegi. Czy są takie same?

Z1 Zeszyt ćwiczeń s. 20

Wyraz podstawowy i wzory liter drukowanych A, a ↻ 28

Ćwiczenie 1

►► Przyjrzyj się wizytówkom. Zapisano na nich różne imiona. Zamaluj żółtą kredką litery *A*, *a*. Wskaż imiona naszych bohaterów – *Iwonka* i *Ela*. W którym miejscu tych imion występuje litera *a*? Wskaż inne imiona z literą *a* na końcu. Gdy dzieci wskazują imiona, czytamy je głośno (lub odczytują je dzieci). Uczniowie powinni zauważyć, że są to imiona dziewczynek.

▷▷ Podaj inne imiona dziewczynek, jakie znasz. Czy na końcu występuje głoska *a*?

►► Wskaż imiona *Antek* i *Oskar*. W którym imieniu występują litery oznaczające głoskę *a*? Wskaż imiona zaczynające się na *A*.

▷▷ Spójrz na swoje imię i nazwisko zapisane na stronie tytułowej zeszytu ćwiczeń. Czy jest tam litera *a*? Ile razy występuje?

▶▶ Obrysuj wizytówki różnymi kolorami. Na różowo obrysuj wizytówki z imionami dziewczynek (z literą *a* na końcu), a na niebiesko – z imionami chłopców. Zamaluj jasną kredką wizytówki z imionami naszych bohaterów.

▶▶ Czy imię dziewczynki może kończyć się inną literą niż *a*? [imiona pochodzenia zagranicznego, np. Inez, Lizzy] Czy imię chłopca może się kończyć literą *a*? [np. Kuba]

Jeśli jest w klasie chłopiec o imieniu Kuba, raczej nie należy zadawać tego pytania, bo może się poczuć niekomfortowo.

▶▶ Policz, ile małych i ile wielkich liter oznaczających głoskę *a* zapisano na wizytówkach.

Ćwiczenie 2

▶▶ Podkreśl litery *A, a*. Dopasuj schematy sylabowe z wycinanki. ✂ B

Zob. polecenia do podobnego ćwiczenia ze s. 18 zeszytu ćwiczeń. ➔ 48

Ćwiczenia w rozpoznawaniu liter *A, a*

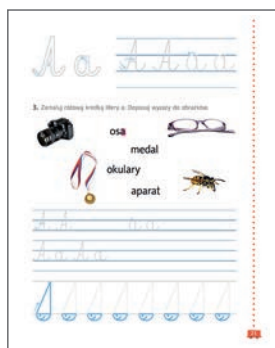
Dzieci szukają liter *A, a*, np. w podręczniku na okładce, na stronie tytułowej i redakcyjnej.

▷▷ Znajdź 10 wyrazów, w których występuje co najmniej jedna litera *a*. Znajdź wyraz, w którym występują dwie lub trzy litery *a*.

▶▶ Policz, ile łącznie liter *a* jest w imionach i nazwiskach autorek książki.

Zamiast podręcznika można użyć czasopism i ulotek reklamowych, na których dzieci mogą zaznaczać odnalezione litery *A, a*.

Z1 Zeszyt ćwiczeń s. 21

Wzory liter pisanych i liniatura pod ćwiczeniem 3 ➔ 28

Ćwiczenie 3

▶▶ Zamaluj różową kredką litery *a*. Dopasuj wyrazy do obrazków.

Można podpowiedzieć dzieciom, aby ustaliły, gdzie w nazwie występuje głoska *a* – na początku, w środku czy na końcu, i na tej podstawie wskazały odpowiedni wyraz pasujący do obrazka. Dzieci mogą również porównywać napisy z wyrazami zapisanymi pod obrazkami na stronie obok.

Szlaczek ➔ 29

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 2–3 – ponowne oglądanie ilustracji w innym kontekście

Polecamy dzieciom otwarcie zeszytu ćwiczeń ponownie na s. 2–3 – jest tam ilustracja, którą omawiamy w innym kontekście niż poprzednio.

▶▶ Obejrzyj dokładnie ilustrację. Wskaż kilka dziewczynek i kilku chłopców. Jak wyglądają dzieci? Czy ktoś nosi okulary? Wskaż dzieci z ciemnymi włosami oraz dzieci z jasnymi włosami. Kto ma rude włosy? Czy ktoś ma warkoczyki? Czy ktoś nosi koński ogon?

▶▶ Wskaż dzieci, które są radosne. Kogo uważasz za smutnego? Po czym to poznajesz? [po minie, postawie] Jak myślisz, z jakiego powodu dzieci są smutne?

▶▶ Kto jest wysoki, a kto – niski? Kto może być starszy (ze starszej klasy), a kto – młodszy?

▶▶ Poszukaj chłopca z piłką. Spróbuj opisać, czym różni się od innych dzieci. Jak powinniśmy się zachowywać, kiedy spotkamy kogoś, kto wygląda inaczej, np. ma inny kolor skóry, mówi w obcym języku, porusza się na wózku inwalidzkim?

▶▶ W jaki sposób okazujemy, że kogoś akceptujemy, tolerujemy? [wspólnie się bawimy, rozmawiamy]

Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt liter *A, a* ➔ 32

Rysowanie portretów kolegów z klasy na kartkach z bloku rysunkowego

Dzieci starają się pokazać na portretach cechy charakterystyczne wyglądu swoich kolegów. Pilnujemy, aby każde dziecko z klasy zostało narysowane.

Wyklaskiwanie sylab w imionach rozpoczynających się na literę A i zabawa ruchowa

Dzieci (z podpowiedzią nauczyciela) podają imiona zaczynające się na literę A i wyklaskują w nich sylaby. Następnie uczniowie stają obok swoich ławek. Nauczyciel wypowiada różne imiona. Jeśli wymieni imię rozpoczynające się na A – uczniowie stają w rozkroku. Zob. zabawa ruchowa „Słuchaj pierwszej głoski w imieniu”. ➔ 340

II-7 W czym jestem mistrzem?

Materiały: **P1** s. 20–21 opowiadanie Małgorzaty Musierowicz *Co mam* ➔ 301 kartki A4 ■ szablony medalu, materiały do wykonania medalu, np. plastelina, papier kolorowy, wycinki z gazet, folia aluminiowa, sznurek

Opowiadanie M. Musierowicz *Co mam* (fragment) ➔ 301

Tekst można też znaleźć w książce *Wiersze i opowiadania*, s.10. ➔ 290

Rozmowa o tym, co to znaczy być mistrzem

Podczas rozmowy pozwalamy dzieciom na swobodne wypowiedzi, aby się zorientować, jak rozumieją to pojęcie.

▷▷ Czy znasz kogoś, o kim można powiedzieć, że jest mistrzem? Jakie cechy powinna mieć taka osoba?

▷▷ O kim można powiedzieć: *To jest mistrz?*

Staramy się tak kierować rozmową, aby uświadomić dzieciom, że każdy może być mistrzem, bo każdy coś potrafi zrobić najlepiej, np. coś namalować, zaśpiewać piosenkę, opowiedzieć bajkę, prześcignąć kolegów, szybko ułożyć puzzle, wymyślić zabawę, grę, świetnie jeździć na rowerze, pięknie posprzątać swój pokój. Na koniec rozmowy każde dziecko kończy zdanie: „Jestem mistrzem...”. Upredzamy dzieci, że dokończenia zdań mogą się powtarzać.

Nasze mocne i słabe strony – rysowanie plakatu na swój temat

Dzieci rysują po jednej stronie kartki to, co potrafią robić najlepiej (np. śpiewanie, pływanie, gra w piłkę), a po drugiej stronie – czego nie potrafią, a chciałoby umieć robić. Prace prezentują kolegom. Następnie zastanawiają się nad tym, jak jeszcze sprawniej robić to, co potrafią najlepiej, i jak nauczyć się tego, czego jeszcze nie umieją.

P1 Podręcznik, s. 20–21

Wyraz podstawowy, wzory liter i wyrazy z zaznaczonymi sylabami ➔ 28

Ilustracja i zdania z piktogramami ➔ 31

▶▶ Jak myślisz, jakie czynności oznaczają szare piktogramy? [czyta, rysuje] Odczytaj zdania z piktogramami. Zwracamy uwagę dzieci na przecinek, który w środku zdania oddziela dwie równorzędne informacje, i wyjaśniamy rolę przecinków w zdaniach – gdy napotkamy przecinek, to w tym miejscu robimy króciutką przerwę i podobnie postępujemy, gdy natrafimy na kropkę lub inny znak kończący zdanie. Można ewentualnie dzieciom powiedzieć, że przecinki, kropki, wykrzykniki i znaki zapytania nazywamy też znakami przestankowymi lub znakami interpunkcyjnymi.

▷▷ Znajdź przecinki na stronie 21. [w tytule tekstu i w ostatnim zdaniu na dole strony]

Tekst *Jeden maluje, inny biega i fotografie* 31

Zachęcamy dzieci do próby odczytania podpisów pod fotografiami.

►► Kogo przedstawiają fotografie? Czym się zajmują i co potrafią te dzieci?

Następnie chętne osoby odczytują kolejne zdania. Pozostali uczniowie wskazują zdjęcie przedstawiające daną osobę.

Projektowanie medali za własne dotychczasowe osiągnięcia

Rozmawiamy z dziećmi o ich sukcesach – co do tej pory udało im się najlepiej, a następnie dzieci przygotowują dla siebie medal. Nauczyciel kieruje rozmową tak, aby dzieci – w przypadku gdy nie odniosły jeszcze wielkich sukcesów (sportowych, artystycznych itp.) – skupiły się na odpowiedzi na pytanie: Co udało mi się dzisiaj najlepiej, za co dostałbym medal?

Wzór medalu może być dowolny (np. z kartonu w kształcie koła). Sposób wykonania to na przykład: wyklejanie plasteliną, rysowanie patyczkiem na folii aluminiowej, wycinanie z papieru kolorowego lub z kolorowych gazet. Po wykonaniu medali zawieszamy je w klasie na sznurku i wspólnie oglądamy.

Ćwiczenia fonetyczne – wymawianie głoski *a* w różnych pozycjach w wyrazie

Nauczyciel wypowiada ciągi imion lub innych wyrazów z głoską *a*. Dzieci ustalają, w którym miejscu każdego z wyrazów słychać głoskę *a*.

Imiona: *Tadeusz, Oskar, Waldemar, Tamara, Marianna, Basia* itp.

Inne wyrazy: *aktor, album, arbuz, ananas, armata, talerz, taca, kanapa, dywan, daktyl, raki*, itp.

Następnie podajemy na zmianę przykłady nazw osób i rzeczy (np. *aktor, Tola, talerz, Antek, kanapa, Wiola*), a dzieci wysłuchują głoskę *a* i określają w każdym wyrazie jej położenie w ustalony wcześniej sposób (np. przez podniesienie ręki, klaśnięcie lub tupnięcie albo stanięcie w rozkroku).

II-8 Jak przygotować się do pasowania na ucznia?

Materiały: P1 s. 22–23 tekst *Pasowanie na ucznia* piosenka *Kochamy cię, nasza szkoło* Pio. 1 materiały do wykonania własnych instrumentów: kubek po jogurcie, papier kolorowy, paski krepiny, gumka recepturka, klej, butelka, papier kolorowy, kasza lub ryż, klej ■ blok rysunkowy i przybory potrzebne do wykonania portretu

Rozmowa z uczniami na temat przygotowań do uroczystości pasowania na ucznia

Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, na czym polega uroczystość pasowania na ucznia (może też pokazać zdjęcia z uroczystości ubiegłorocznej, np. korzystając ze zdjęć zamieszczanych zwykle na szkolnych stronach internetowych), podaje datę planowanej uroczystości, opowiada, co będzie zadaniem dzieci. Można ewentualnie pokazać przyszłe miejsce występów, wspomnieć o zaproszonych gościach, pamiątkowych upominkach/dyplomach. Celem rozmowy jest wytworzenie atmosfery radosnego oczekiwania na ten wyjątkowy dzień.

P1 Podręcznik, s. 22–23

Tekst *Pasowanie na ucznia* i pytania 1–4 31

►► Do czego przygotowywały się dzieci z klasy pani Magdy?

►► Na czym polega ślubowanie?

►► Jaką obietnicę złożyły dzieci i w jaki sposób?

►► Co zaproponowały dzieci, aby udowodnić, że mogą być uczniami?

Po omówieniu tekstu można z uczniami ustalić plan klasowych przygotowań do uroczystości pasowania na ucznia.

Ilustracja przedstawiająca naszych bohaterów

►► Przyjrzyj się ilustracji. Dzieci w różny sposób wystukują rytm. W jaki sposób to robią? Jakich naturalnych instrumentów używają?

►► Jakich innych instrumentów można używać do wystukiwania rytmu? [instrumentów perkusyjnych – bębenka, trójkąta, tamburynu, marakasów]

Instrukcja *Jak wykonać własny instrument?*

Zob. kolejny moduł zajęć.

Przykłady prac plastycznych – portrety

►► Przyjrzyj się portretom wykonanym przez dzieci. Namaluj swój portret.

Ćwiczenie muzyczne

►► Wypowiedz w podanym poniżej rytmie ostatnie zdanie przyrzeczenia.

Wykonanie jednego z instrumentów według instrukcji

Dzieci przyglądają się instrukcji i próbują się domyślić, jak wykonać takie instrumenty. Ustalają, co jest potrzebne do ich wykonania. Następnie nauczyciel odczytuje instrukcję, a dzieci przystępują do pracy i wykonują instrument.

Granie w orkiestrze klasowej na własnoręcznie wykonanych instrumentach

Instrumenty klasowej orkiestry mogą towarzyszyć śpiewaniu piosenek, skandowaniu przysięgi czy wystukiwaniu rytmu do dowolnej melodii. Wyjaśniamy dzieciom konwencję podziału na takty pionowymi kreskami i znak końca utworu (dwie kreski – jedna cieńsza, a druga grubsza).

Wykonanie własnych portretów lub innych prac plastycznych

Prace plastyczne można wykorzystać do dekoracji sali na uroczystość ślubowania.

Śpiewanie piosenki *Kochamy cię, nasza szkoła* ☉ Pio. 1

II-9 Litery *I, i*. Jak pracujemy i bawimy się razem?

Materiały: Z1 s. 22–23 ☺ wiersz Hanny Zielińskiej *Indyk myślał o niedzieli* ➔ 300 📄 karty demonstracyjne z literami *I, i, A, a, O, o* ☉ Pol. 1.1–1.3 ■ dodatkowe karty z liniaturą do ćwiczeń w pisaniu ☉ Pol. 5.14 📄 materiały do ćwiczeń pomagających zapamiętać kształt nowej litery

Wiersz H. Zielińskiej *Indyk myślał o niedzieli* ➔ 300

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 22

Wyraz podstawowy i wzory liter drukowanych *I, i* ➔ 28

Ćwiczenie 1

►► Przeczytaj litery wydrukowane obok ramki. Jakim kolorem trzeba kolorować pola z literą wielkie *I*? Wskaż odpowiedni fragment obrazka. A jaką kredką trzeba kolorować pola z małym *i*. Pokoloruj obrazek zgodnie z instrukcją.

►► Co widać na obrazku (po kolorowaniu)? [*indyka*] Jak wygląda ten ptak? Jakie ma kolory piór? Jak wygląda jego głowa?

►► Co słyszysz na początku wyrazu *indyk*? Ile razy głoskę *i* słychać w słowie *indyk*?

►► Jakie dźwięki wydaje indyk? Gdzie można zobaczyć indyka?

Ćwiczenie 2

►► Podkreśl litery *l*, *i*. Dopasuj schematy sylabowe z wycinanki. ✂ B

Zob. polecenia do podobnego ćwiczenia ze s. 18 zeszytu ćwiczeń. ➔ 48

- Zabawa „Zgadnij, co lubię robić w niedzielę” – pantomima
Dzieci pokazują za pomocą ruchu, gestu, mimiki ulubioną zabawę lub zajęcie. Pozostali odgadują nazwy czynności lub rodzaj zabawy.

- Wyklaskiwanie sylab w imionach rozpoczynających się na literę *l*, zabawa ruchowa
Dzieci (z podpowiedzią nauczyciela) podają imiona zaczynające się na literę *l* i wyklaskują w nich sylaby. Następnie uczniowie stają obok swoich ławek. Nauczyciel wypowiada różne imiona. Jeśli wymieni imię rozpoczynające się na *l*, uczniowie podnoszą ręce wysoko nad głowę (jak najwyżej).

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 23

Wzory liter pisanych i liniatura pod ćwiczeniem 3 ➔ 28

Ćwiczenie 3

►► Zamaluj różową kredką litery *i*. Dopasuj wyrazy do obrazków.

Zob. pytania do analogicznego ćwiczenia na s. 21 zeszytu ćwiczeń. ➔ 52

Szlaczek ➔ 29

- Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształt liter *l*, *i* ➔ 32

- Rozpoznawanie poznanych liter z wykorzystaniem kart demonstracyjnych. Pisanie poznanych liter w zeszyte lub na kartkach z liniaturą ☉ Pol. 1.1–1.3, Pol. 5.14

 Śpiewanie poznanych piosenek

II-10 Co nas rozwesela, a co smuci?

Materiały: P1 s. 24–25 opowiadanie Ęvy Janikowszky *Jestem juŹ pierwszym* ➔ 303 ■ wiersz Jana Brzechwy *Tańcowała igła z nitką* serwetka do „wyhaftowania” ☉ Pol. 5.15 ■ dodatkowe karty z liniaturą do ćwiczeń w pisaniu ☉ Pol. 5.14 haftowane serwetki, igła, kolorowa nitka do haftowania

- Opowiadanie Ę. Janikowszky *Jestem juŹ pierwszym* ➔ 303

P1 Podręcznik, s. 24–25

Wzory liter, wyraz podstawowy i wyrazy z zaznaczonymi sylabami ➔ 31

Ilustracja i zdania z piktogramami

►► Przyjrzyj się ilustracji. Kogo rozpoznajesz? Jak myślisz, jakie czynności oznaczają szare piktogramy w zdaniach pod ilustracją? [podlewa, sprzęta albo zamiata]

►► Przeczytaj zdania.

Tekst z historyjką obrazkową *Papuga Sylaba i igły* ➔ 31

- ▶▶ Kto jest bohaterem historyjki? Jak się nazywa ta papuga? [Sylaba] Co Sylaba robi na pierwszym obrazku? Na kogo się natknęła? Co się dzieje na następnych obrazkach?
- ▶▶ Jak sądzisz, dlaczego papuga postanowiła napić jeża? Spróbuj opowiedzieć całą tę historię. Co się mogło stać dalej?

Obrazki pod historyjką: *Co ma igły? Co ma kolce? Co kłuje?*

- ▶▶ Jakie rośliny mają kolce? Jakie przedmioty mają igły? Co może kłuć?

Wiersz J. Brzechwy *Tańczowała igła z nitką*

Wiersz można znaleźć w książce *Wiersze i opowiadania*, s.12. ➔ 290

Czytamy dzieciom wiersz i analizujemy jego treść. Dzieci mogą też zaimprovizować taniec igły z nitką do dowolnej muzyki.

- ▷▷ Czym jest taniec igły i nitki? Pokaż, jak może tańczyć igła z nitką.
- ▷▷ Co może powstać, gdy igła tańczy z nitką? Wymień nazwy rzeczy, które można uszyć.
- ▷▷ Jaki jest nastrój tego wiersza? [wesoly, żartobliwy, pogodny]

Następnie ponownie czytamy wiersz ze zmianami siły głosu i tempa. A potem czytamy początek wersu, a uczniowie próbują go dokończyć z pamięci.

Ćwiczenie grafomotoryczne – „haftowanie” serwetki Ⓞ Pol. 5.15

Nauczyciel może przynieść na zajęcia haftowane serwetki i zademonstrować je uczniom (o przyniesienie haftowanych serwetek można też wcześniej poprosić uczniów). Warto krótko opowiedzieć o sposobie wykonania, a nawet zademonstrować kilka wtkuć igłą i kolorową nitką, ponieważ dzieci zwykle nie znają pojęcia haftu. Można też znaleźć odpowiednie filmiki w internecie i pokazać je dzieciom. Następnie rozdajemy uczniom kartki ze wzorami prosimy o staranne pokolorowanie wzorów.

Pisanie poznanych liter w zeszytach lub na kartkach z liniaturą Ⓞ Pol. 5.14

II-11 Litery E, e. Kto jest wesoly, a kto smutny?

Materiały: P1 s. 26–27 Z1 s. 24–25 ✂ B karty demonstracyjne z literami E, e Ⓞ Pol. 1.4 ■ piosenka *Kochamy cię, nasza szkoła* Ⓞ Pio. 1 materiały do ćwiczeń pomagających zapamiętać kształt nowej litery ■ lusterka

Zabawa „Zgadnij, kto to śpiewa”

Najpierw nauczyciel śpiewa głoskę e na różnych wysokościach i przy zróżnicowanym natężeniu głosu. Następnie jeden uczeń staje tyłem do pozostałych. Nauczyciel prosi gestem innego ucznia, żeby zaśpiewał kilka razy e e e. Odwrócona tyłem osoba ma odgadnąć, kto śpiewa.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 24

Wyraz podstawowy i wzory liter drukowanych E, e ➔ 28

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Odszukaj wszystkie małe litery e oraz wielkie litery E. Otocz litery E, e według wzoru. Policz, ile otoczyłeś małych liter e, a ile – wielkich. Przeczytaj litery, które pominąłeś.
- ▶▶ Czy domyślasz się, dlaczego na wielką literę mówimy *wielka*, a nie np. *duża*?

Warto wytłumaczyć dzieciom, dlaczego mówimy wielka litera, a nie duża, bowiem widać, że małe litery mogą być bardzo duże, nawet większe niż wielkie.

Ćwiczenie 2

►► Podkreśl litery E, e. Dopasuj schematy sylabowe z wycinanki. ✂ B

Zob. polecenia do podobnego ćwiczenia ze s. 18 zeszytu ćwiczeń. ➔ 48

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 25

Wzory liter pisanych i liniatura pod ćwiczeniem 3 ➔ 28

Ćwiczenie 3

►► Zamaluj różową kredką litery e. Dopasuj wyrazy do obrazków.

Zob. polecenia do analogicznego ćwiczenia ze s. 21 zeszytu ćwiczeń. ➔ 52

Szlaczek ➔ 29

📁 ■ **Ćwiczenia pomagające zapamiętać kształty liter E, e** ➔ 32

✎ Wyklaskiwanie sylab w imionach rozpoczynających się na literę E i zabawa ruchowa

Dzieci (z podpowiedzią nauczyciela) podają imiona zaczynające się na literę E i wyklaskują w nich sylaby. Następnie uczniowie stają obok swoich ławek. Nauczyciel wypowiada różne imiona. Jeśli wymieni imię rozpoczynające się na E – uczniowie klaszczą. Zob. zabawa ruchowa „Słuchaj pierwszej głoski w imieniu”. ➔ 340

P1 Podręcznik, s. 26–27

Wyraz podstawowy, wzory liter i wyrazy z zaznaczonymi sylabami ➔ 31

Ilustracja i zdania z piktogramami

►► Obejrzyj ilustrację. Co robi Antek, a co robi Iwonka? Co robi Oskar? Co robi Ela?

►► Jakie czynności oznaczają szare piktogramy w zdaniach pod ilustracją? [wycina, rysuje] Przeczytaj zdania pod ilustracją.

►► Przyjrzyj się jeszcze raz ilustracji. Czy wszystkie dzieci siedzą prawidłowo na krzesłach?

Zwracamy uwagę na to, aby stopy uczniów były oparte o podłogę, a ich biodra i plecy dosunięte do oparcia.

Tekst *Kto jest wesoły, a kto smutny?* i fotografie do tekstu ➔ 31

📁 🎵 **Śpiewanie piosenki *Kochamy cię, nasza szkoła*** 🕒 Pio. 1

📁 ✂ **Wycinanka z zeszytu ćwiczeń nr 1 – fotografie dzieci i litery oraz zabawa z lusterkami** ✂ B

Dzieci wycinają zestaw liter, układają je w kolejności podawanej przez nauczyciela. Potem oglądają fotografie i próbują zgadnąć, jakie głoski wymawiają dzieci na fotografiach. Potem sprawdzają swoje przypuszczenia za pomocą lusterek.

Na koniec mogą wkleić fotografie i odpowiednio dopasowane litery do zeszytów lub nakleić na kartki.

II-12 Co wiemy o komputerach? Utrwalenie poznanych liter

Materiały: P1 s. 28–29 Z1 s. 26–31 ✂ B 🗣️ opowiadanie Melanii Kapeluszczyk *Co do czego?* 🖼️ obrazki z przedmiotami, w których nazwach słychać samogłoski *a, o, e, i* (i nie słychać innych) © Pol. 5.17–5.18

Uwaga. Moduły związane z tematem *Co wiemy o komputerach* można realizować w ramach zajęć z informatyki.

Rozmowa na temat ulubionych zajęć szkolnych

Nauczyciel prosi uczniów, aby opowiedzieli, jakie zajęcia szkolne lubią najbardziej.

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 26–27

Ćwiczenie 1

►► Popatrz na ilustrację. Co się na niej dzieje? Przeczytaj, co krzyczą dzieci. Jak myślisz, dlaczego te dzieci krzyczą? [Dziewczynka przy stole poparzyła się herbatą. Chłopcu nie smakuje potrawa. Dziewczynka przy oknie zobaczyła samolot.] Czy zdarzyły ci się podobne sytuacje?

►► Spróbuj wypowiedzieć te okrzyki w taki sposób, aby pasowały do sytuacji na obrazku. Jak nazywa się znak, który występuje na końcu tych okrzyków? [wykrzyknik]

▷▷ Jak inaczej powinien zachować się chłopiec, jeśli nie smakuje mu ta potrawa? Co powinien powiedzieć w takiej sytuacji?

▷▷ Co czuje dziewczynka siedząca przy stole? Zaproponuj, jak można pomóc, gdy ktoś się poparzy.

►► Pisz litery i wykrzykniki w liniaturze według wzoru.

Ćwiczenie 2

►► Litery oznaczające tę samą głoskę zaznacz tą samą kredeką.

▷▷ Spróbuj zaśpiewać każdą z poznanych głosek – *o, a, i, e*. Postuchaj jak dźwięczą – *o..., a..., i..., e...*

Liniatury ze wzorami połączeń i pusta liniatura ⇨ 29

Ćwiczenie 3

►► Które głoski – *o, a, e, i* – słyszysz w nazwie obrazka? Odpowiadające im litery otocz pętlami, a pozostałe litery skreśl (według wzoru).

Można najpierw przeanalizować z uczniami kilka wyrazów, tak aby otoczyli pętlami lub skreślili odpowiednie litery. Z kolejnymi obrazkami dzieci mogą już pracować samodzielnie. Przedtem tylko trzeba sprawdzić, czy potrafią nazwać wszystkie obrazki.

►► Pod każdą literą otoczoną pętelką narysuj tyle kresek, ile razy odpowiadająca jej głoska występuje w nazwie obrazka.

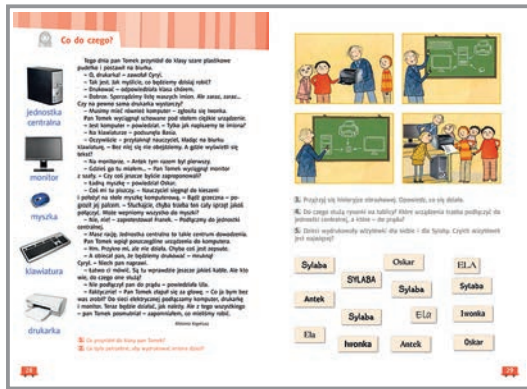
Ćwiczenie 4

►► Przeczytaj kolejne litery. Pokoloruj litery. Użyj tych samych kolorów co w ćwiczeniu 2.

Rozmowa z uczniami na temat ich doświadczeń w posługiwaniu się komputerem i elementami zestawu komputerowego

P1 Podręcznik, s. 28–29

Tekst Co do czego? i pytania 1–2 ⇨ 31

- ▶▶ Co przyniósł do klasy pan Tomek? Co było potrzebne, aby wydrukować imiona dzieci?
- ▶▶ Do czego jeszcze może służyć zestaw komputerowy? Co można jeszcze napisać, wydrukować?

Ćwiczenie 3 i historyjka obrazkowa

- ▶▶ Przyjrzyj się historyjce obrazkowej. O czym mogą rozmawiać osoby na pierwszym obrazku? Co pan Tomek narysował na tablicy na drugim obrazku? A co – na trzecim? Co się dzieje na ostatnim obrazku? Opowiedz, co się działo.

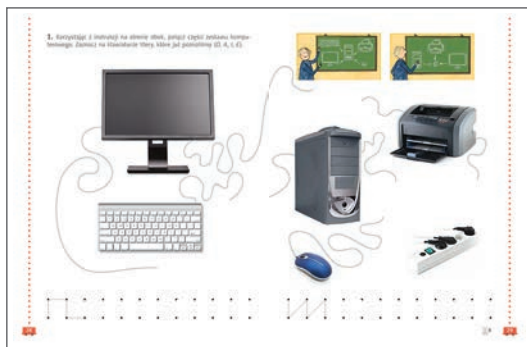
Ćwiczenie 4

- ▶▶ Do czego służą rysunki na tablicy? Które urządzenia trzeba podłączyć do jednostki centralnej, a które – do prądu?

Ćwiczenie 5

- ▶▶ Dzieci wydrukowały wizytówki dla siebie i dla Sylaby.
- ▶▶ Czylich wizytówek jest najwięcej?

Z1 Zeszyt ćwiczeń, s. 28–29

Ćwiczenie 1

- ▶▶ Nazwij te części zestawu komputerowego, których fotografie tu widać. [jednostka centralna (komputer), monitor, klawiatura, myszka, drukarka]
- ▶▶ Przyjrzyj się instrukcji na stronie obok. Które urządzenia należy podłączyć do jednostki centralnej, a które – do prądu? Korzystając z instrukcji, połącz części zestawu komputerowego.

Zwracamy uwagę na to, że urządzenia może podłączać do gniazda elektrycznego tylko osoba dorosła. Najpierw łączy się urządzenia między sobą, na końcu podłącza się je do prądu.

- ▶▶ Zaznacz na klawiaturze litery, które już poznaliśmy (O, A, E, I).

Szlaczki ⇨ 29

Zabawa integracyjna „Imię i gest” ⇨ 338

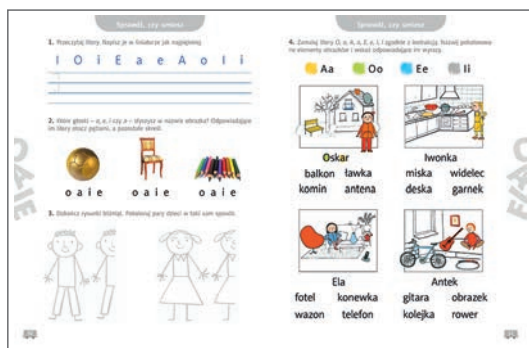
Gesty mogą być związane z czynnościami i kształtami związanymi z komputerem, np. pisanie na klawiaturze, klikanie myszką, kształt ekranu itp.

Wycinanka z zeszytu ćwiczeń nr 1 – odszukiwanie liter na klawiaturze ✂ B

Dzieci wycinają kartkę z klawiaturą i odszukują na niej klawisze, na których są litery o takim samym kształcie jak te w napisach zamieszczonych nad klawiaturą. Na odszukanych klawiszach stawiają kropki odpowiednich kolorów. Wycinanka jest dwustronna. Na drugiej stronie dzieci mogą zaznaczyć litery, które już poznały i schować tę papierową klawiaturę, aby zaznaczać na niej kolejne poznawane litery. Klawiaturę dzieci mogą wkleić do zeszytu.

Ćwiczenia na tych stronach dzieci mogą wykonać samodzielnie (po omówieniu, co należy w danym ćwiczeniu zrobić), tylko ostatnia część ćwiczenia 4. może wymagać dokładniejszej analizy z nauczycielem.

Ćwiczenie 1

▶▶ Przeczytaj litery. Napisz litery w liniaturze jak najpiękniej.

Ćwiczenie 2

▶▶ Które głoski – o, a, e, czy i – słyszysz w nazwie obrazka? Odpowiadające im litery otocz pętlami, a pozostałe skreśl.

Ćwiczenie 3

▶▶ Dokończ rysunki dzieci. Pokoloruj pary dzieci w taki sam sposób, aby dzieci były do siebie podobne jak bliźnięta – dziewczynka do dziewczynki, a chłopiec do chłopca.

Można nawiązać do tematu zajęć II-6 (*Każdy z nas jest inny*) i zwrócić uwagę na podobieństwa i różnice, jakie występują również między bliźniętami.

Ćwiczenie 4

▶▶ Zamaluj litery O o, A a, E e, I i zgodnie z instrukcją.

▶▶ Popatrz na pierwszy obrazek. Pokolorowano na nim np. komin. Które z głosek (o, a, i, e) słyszysz w wyrazie *komin* i w jakiej kolejności? Przyjrzyj się wyrazom pod obrazkiem (z pokolorowanymi literami). Wskaż wyraz *komin*.

Wyrazy są tak dobrane, że żaden układ samogłosek się nie powtarza. Postępując analogicznie, dzieci rozszyfrowują pozostałe wyrazy. Można zaproponować, aby połączyły pokolorowane elementy z odpowiednimi wyrazami.

▶▶ Nazwij pokolorowane elementy i wskaż odpowiadające im wyrazy.

□ Dopasowywanie modeli sylabowych do obrazków i wystuchiwanie głosek o, a, i, e w wyrazach i w sylabach ⦿ Pol. 5.17–5.18

Nauczyciel przygotowuje fotografie z przedmiotami, w których nazwach słychać wyłącznie głoski a, o, e lub i. Wybieramy dowolne zdjęcie i przyczepiamy je do tablicy. Ustalamy z dziećmi, jak brzmi nazwa tego zdjęcia, i wyklaskujemy wspólnie jej sylaby. Potem razem z dziećmi dopasowujemy odpowiednie modele sylabowe, np. przyczepiamy prostokąty imitujące sylaby (albo pod obrazkiem rysujemy tyle prostokątów, ile sylab jest w nazwie obrazka). Następnie dzieci wystuchują, która z czterech głosek (o, a, i czy e) jest w pierwszej sylabie, a nauczyciel zapisuje odpowiednią literę pod pierwszym prostokątem (albo w prostokącie). Potem dzieci wystuchują, która głoska jest w drugiej sylabie itd.

★ Zabawa ruchowa „Słuchaj pierwszej głoski w imieniu” ➞ 340

SPIS MATERIAŁÓW Z PŁYTY

POL. 1. Karty demonstracyjne z literami, dwuznakami i zmiękczeniami

POL. 2. Sylaby z nową literą (dwuznakiem, zmiękczeniem)

POL. 3. Teksty do czytania (dla danej grupy liter)

POL. 4. Plakaty

- 4.1 Drzewa, liście, owoce
- 4.2 Gdańsk – Kraków
- 4.3 Gdy głowa musi odpocząć
- 4.4 Gdy potrzebna pomoc
- 4.5 Jak nam mija rok?
- 4.6 Nasi bohaterowie
- 4.7 Nasza Ojczyzna
- 4.8 Od A do Z
- 4.9 Opady i osady
- 4.10 Szeroki Świat
- 4.11 W świecie książek
- 4.12 Warszawa – stolica Polski
- 4.13 Z sadu i ogrodu
- 4.14 Zwierzęta w Polsce
- 4.15 Zwierzęta duże i małe

POL. 5. Inne materiały

- 5.1 Wizytówka nauczyciela
- 5.2 Czytanie globalne imion bohaterów: obrazek/napis
- 5.3 Czytanie globalne: *oko, okulary*
- 5.4 Czytanie globalne: *aparatus, osa, medal*
- 5.5 Czytanie globalne: *ekran, owoce, serce*
- 5.6 Czytanie globalne: *indyk, igła, loki*
- 5.7 Czytanie globalne: *ulica, Ula, skuter, mur*
- 5.8 Czytanie globalne: *komórka, ósemka, Róża, kółko*
- 5.9 Czytanie globalne: *motyl, album*
- 5.10 Czytanie globalne: wyrazy
- 5.11 Różne piktogramy (znaki informacyjne)
- 5.12 Piktogramy czynnościowe
- 5.13 Materiały do wiersza *Okulary*
- 5.14 Liniatury
- 5.15 Serwetka
- 5.16 Obrazki do modeli sylabowych
- 5.17 Obrazki do głosek: *o, a, i, e*
- 5.18 Modele sylabowe (szare ramki z białymi prostokątami)
- 5.19 Znaki drogowe

5.20 Sygnalizatory

5.21 Litery wielkie i małe

5.22 Kolorowe domy

5.23 Kukietki

5.24 Gleba

5.25 Warzywa

5.26 Plansza do bingo

5.27 Piramida zdrowia

5.28 Ciągi obrazków (tańcuchy, np. od ziarna do chleba)

5.29 Kolorowanki literowe: *p, b, d*

5.30 Kolorowanki literowe: *w, m*

5.31 Symbole pogody

5.32 Symbole pogody (powiększone)

5.33 Strój góralski

5.34 Paśnik i karmnik

5.35 Kontury zwierząt dzikich

5.36 Rozety świąteczne

5.37 Aniołek

5.38 Krzyżówka

5.39 Plan tygodnia

5.40 Fontanna – wyrazy z *f*

5.41 Kontury liter *H h*

5.42 Słowniczek ortograficzny

5.43 Wyrazy w wyrazach

5.44 Pisanie dwuznaków

5.45 Zestaw wyrazów z *ń*

5.46 Kontury zwierząt hodowlanych

5.47 Sikorki

5.48 Ślady zwierząt

5.49 Wyrazy z *ś* (obrazki i napisy)

5.50 Ślimaki

5.51 Karta obserwacji rośliny

5.52 Instrukcja gry o rosnącej roślinie

5.53 Hodowla roślin (fotografie)

5.54 Wyrazy z *ż* (obrazki i napisy)

5.55 Paw

5.56 Ryby

5.57 Imiona uczniów

5.58 Serduszka w pięciu kolorach

5.59 Mysz, pszczoła świerszcz

5.60 Środki transportu – płataninka

5.61 Wakacyjny ekwipunek

5.62 Płatanina liter

UTW. 1. Utwory muzyczne

- 1.1. Zespół ludowy, *W murowanej piwnicy*
- 1.2. Kwartet smyczkowy – A. Vivaldi, *Cztery pory roku, Zima, cz. 1*
- 1.3. Kwartet smyczkowy – A. Vivaldi, *Cztery pory roku, Zima, cz. 2*
- 1.4. *Oda do radości* – hymn Unii Europejskiej
- 1.5. *Mazurek Dąbrowskiego*, st. J. Wybicki, muz. melodia ludowa
- 1.6. Hejnał mariacki

UTW. 2. Dodatkowe materiały muzyczne

- 2.1. Dźwięki: zwierzęta
- 2.2. Dźwięki: zegary
- 2.3. Pogoda – sekwencja 1
- 2.4. Pogoda – sekwencja 2
- 2.5. Pogoda – sekwencja 3
- 2.6. Pogoda – sekwencja 4

PIO. Piosenki

1. *Kochamy cię, nasza szkoła*, st. S. Dobrowolska, muz. I. Zakościelna
2. *Kochamy cię, nasza szkoła* (wersja instrumentalna)
3. *Piosenka o słońcu*, st. M. Dehnel, muz. M. Bąk
4. *Piosenka o słońcu* (wersja instrumentalna)
5. *Pora na muzykowanie*, st. S. Dobrowolska, muz. I. Zakościelna
6. *Pora na muzykowanie* (wersja instrumentalna)
7. *Dom dla lalek*, st. K. Majewska, muz. S. Jedynak
8. *Dom dla lalek* (wersja instrumentalna)
9. *Przyjeźdź do nas, Mikotaju*, st. A. Bernat, muz. Z. Ciechan
10. *Przyjeźdź do nas, Mikotaju* (wersja instrumentalna)
11. *Sanna*, st. B. Kossuth, muz. A. Markiewicz
12. *Sanna* (wersja instrumentalna)
13. *Nie miały aniołki*, st. W. Chotomska, muz. J. Hamerski, M. Matuszewski
14. *Nie miały aniołki* (wersja instrumentalna)
15. *Zegary*, st. M. Terlikowska, muz. E. Pałasz
16. *Zegary* (wersja instrumentalna)
17. *Piosenka dla babci*, st. M. Terlikowska, muz. E. Pałasz
18. *Piosenka dla babci* (wersja instrumentalna)
19. *Mała chata w wielkiej puszczy*, st. i muz. autor nieznan
20. *Mała chata w wielkiej puszczy* (wersja instrumentalna)

21. *Z jajkiem i zającem*, wg *Śpiwnika dziecięcego*
K. Bożek-Gowik
22. *Z jajkiem i zającem* (wersja instrumentalna)
23. *Pani Wiosna*, st. S. Dobrowolska, muz. I. Zakościelna
24. *Pani Wiosna* (wersja instrumentalna)
25. *Bukiet*, st. J. Mackiewicz, muz. K. Kwiatkowska
26. *Bukiet* (wersja instrumentalna)
27. *Nasze polskie ABC*, st. Z. Stawecki, muz. M. Sawa
28. *Nasze polskie ABC* (wersja instrumentalna)
29. *Nasza Lokomotywa*, st. M. Jucewicz, muz. I. Zakościelna
30. *Nasza Lokomotywa* (wersja instrumentalna)

AKT. Nagrania w interpretacjach aktorskich

1. J. Tuwim, *Lokomotywa*, czyta Cezary Rybiński
2. L.J. Kern, *Pierwszy*, czyta Małgorzata Brajner
3. G. Kasdepke, *Bul, bul...*, czyta Cezary Rybiński
4. Janosch, *Ja ciebie wyleczę, powiedział Miś*, czyta Jacek Labijak
5. M. Kapelusz, *Świąteczny uścisk*, czyta Jacek Labijak
6. M. Kapelusz, *Buch*, czyta Jacek Labijak
7. J. Brzechwa, *Kaczka Dziwaczka*, czyta Małgorzata Brajner
8. G. Kasdepke, *Najpiękniejsze*, czyta Małgorzata Brajner
9. M. Kapelusz, *Pasażer na gapę*, czyta Jacek Labijak
10. J. Brzechwa, *Zoo*, czyta Małgorzata Brajner
11. J. Brzechwa, *Żubr*, czyta Cezary Rybiński
12. J. Brzechwa, *Żyrafa*, czyta Małgorzata Brajner
13. J. Brzechwa, *Żółw*, czyta Cezary Rybiński
14. J. Brzechwa, *Kangur*, czyta Jacek Labijak
15. J. Brzechwa, *Tygrys*, czyta Cezary Rybiński
16. J. Brzechwa, *Zebra*, czyta Małgorzata Brajner
17. J. Brzechwa, *Papuga*, czyta Małgorzata Brajner
18. J. Brzechwa, *Małpa*, czyta Małgorzata Brajner
19. J. Brzechwa, *Pantera*, czyta Małgorzata Brajner
20. J. Brzechwa, *Wielbłąd*, czyta Jacek Labijak
21. J. Brzechwa, *Struś*, czyta Jacek Labijak
22. J. Brzechwa, *Lew*, czyta Jacek Labijak
23. J. Brzechwa, *Krokodyl*, czyta Cezary Rybiński
24. J. Brzechwa, *Słoń*, czyta Cezary Rybiński
25. J. Brzechwa, *Renifer*, czyta Cezary Rybiński
26. J. Brzechwa, *Niedźwiedź*, czyta Cezary Rybiński
27. J. Brzechwa, *Dzik*, czyta Jacek Labijak
28. J. Brzechwa, *Lis*, czyta Jacek Labijak
29. J. Brzechwa, *Wilk*, czyta Cezary Rybiński

SPIS MATERIAŁÓW DODATKOWYCH

Oto lista dodatkowych publikacji i materiałów Wydawnictwa, które można wykorzystać w pracy z uczniami.

Wiersze i opowiadania

Książka zawiera teksty z klasyki literatury dziecięcej do czytania dzieciom na głos – na lekcji, i w domu. Gdy dzieci poznają już wszystkie litery, pomoże im w kształceniu umiejętności czytania.

Opowiadania Melanii Kapeluszu, *Zajac zostaje*

Antkowi brakuje taty, który mieszka i pracuje w Irlandii. Iwonka jest niemożliwą gadułą i ma wstydlivy kłopot z toaletą. Niewysoka bojaźliwa Ela często płacze. Oskar nie przepada za gimnastyką, za to uwielbia jeść. W tym roku wszyscy pójdą po raz pierwszy do szkoły. Jakby mało mieli zmartwień i trosk. Czy poradzą sobie ze wszystkim? Na szczęście okaże się, że szkoła nie jest taka straszna! Książka dla dzieci, które właśnie wybierają się do szkoły i odrobinę się boją.

Zeszyt do ćwiczeń grafomotorycznych oraz kaligrafii

Zeszyt pomaga zadbać o estetykę pisma odręcznego; sprawia, że staranny zapis wchodzi dzieciom w nawyk. Uczy pisania liter, połączeń literowych, wyrazów i zdań. Poza kształceniem właściwych przyzwyczajęń grafomotorycznych wyrabia cierpliwość, rozwija kreatywność i ma wpływ na zrównoważone formowanie dziecięcej osobowości.

Lokomotywa 1. Muzyka

Materiał w zeszycie ćwiczeń do muzyki jest podzielony na trzy działy: *Muzykujemy*, *Album muzyczny* oraz *Nasze piosenki*. W przewodniku dla nauczyciela opisano 33 lekcje muzyki w ciągu roku szkolnego.

Lokomotywa 1. Plastyka

Materiał w zeszycie ćwiczeń do plastyki jest podzielony na trzy działy: *Tworzymy*, *Podziwiamy* oraz *Prace plastyczne na różne okazje*. W przewodniku dla nauczyciela opisano 33 lekcje plastyki w ciągu roku szkolnego.

Lokomotywa 1. Informatyka

Ponad 100 animowanych ćwiczeń dla uczniów 1 klasy szkoły podstawowej pomagających nauczyć się sprawnego posługiwania się myszą, bezwzrokowego pisania na klawiaturze, pracy z edytorami tekstu i grafiki oraz podstaw programowania.

Matlandia Junior

Program online zawierający 100 animowanych zadań z matematyki dla uczniów klas 1–3 szkoły podstawowej. Aplikacja pomaga ćwiczyć pamięć, rozwija wyobraźnię geometryczną oraz umiejętność logicznego myślenia. Do rozwiązywania zadań zachęcają komentarze sympatycznych bohaterów oraz medale za osiągnięcia.

Kompozytor kart pracy. Edukacja wczesnoszkolna. Matematyka

Serwis internetowy dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Umożliwia błyskawiczne tworzenie matematycznych kart pracy dla klas 1–3 z biblioteki ponad 600 zadań o zróżnicowanym stopniu trudności. Z *Kompozytorem* może pracować każdy nauczyciel – niezależnie od tego, z jakich książek i ćwiczeń korzysta na co dzień.

Multipodręczniki i multićwiczenia

Pozwalają wyświetlać na ekranie całe strony z książki lub pojedyncze zadania. Są wzbogacone o animacje, filmy i ćwiczenia interaktywne przydatne podczas prowadzenia zajęć.

Program *To już wiem!* Materiały do diagnozowania uczniów i obserwacji ich postępów

Program pozwala zdiagnozować możliwości uczniów na początku roku szkolnego i obserwować ich postępy w trakcie nauki. Służą do tego karty diagnostyczne, karty obserwacyjne oraz indywidualizowane raporty. Raporty pozwalają na porównanie wyników klasy i każdego ucznia z osiągnięciami uczniów z całej Polski. Są świetnym materiałem do pokazania rodzicom, jak sobie radzą ich dzieci.

Kostki z piktogramami

Komplet czterech kostek z czterema różnymi rodzajami piktogramów pozwala układać i odczytywać całe zdania bez umiejętności pisania i czytania.

Alfabet demonstracyjny

„A” jak aparat, „U” jak ule, „Ż” jak żaba. Litery zapamiętuje się łatwiej, kiedy się na nie patrzy. Alfabet demonstracyjny dobrze się sprawdza przy wprowadzaniu nowych liter, rozpoznawaniu i utrwalaniu graficznych różnic w ich wyglądzie oraz podczas właściwej nauki pisania.

Karty mają format A4 i zostały wykonane ze sztywnego papieru. Na każdej z nich znajdują się duża i mała litera w wersjach drukowanej i pisanej oraz odpowiadająca im ilustracja. Zastosowano również oznaczenia kolorystyczne ułatwiające odróżnienie samogłosek od spółgłosek.

Litery i cyfry demonstracyjne

Małe (format A6) karty z wzorami liter (duża i mała litera w wersjach drukowanej i pisanej) i cyfr.

Alfabet można wykorzystać np. przy wprowadzaniu i utrwalaniu liter lub podczas ćwiczeń w układaniu sylab. Zestaw cyfr przyda się zwłaszcza w trakcie przyswajania liczb.

Od 1 do 100. Liczydełko obrazkowe

Czego potrzebuje dziecko, żeby opanować system dziesiątkowy? Stu dwudziestu czterech biedronek. *Obrazkowe liczydełko* w postaci biedronek-liczmanów pomaga wyjaśnić budowę systemu dziesiątkowego oraz wytłumaczyć zależności pomiędzy jednościami i dziesiątkami. Uczy świadomego operowania liczbami oraz ułatwia

opanowanie umiejętności dodawania i odejmowania w zakresie 100 z przekroczeniem progu dziesiątkowego. Z liczydełkiem można pracować na tablicy. Do mocowania liczmanów służą dołączone do zestawu magnesy.

Zestaw składa się z 24 pojedynczych i 10 dwustronnych liczmanów (w formie pasków, po 10 biedronek z każdej strony) oraz instrukcji.

Plansze edukacyjne

Zestaw wybranych plansz edukacyjnych utrwalających przydatne wiadomości z różnych dziedzin.

Zachętki i motywce

Kolorowe odznaki dla uczniów. Z wdziękiem, ale zupełnie na serio punktują osiągnięcia w różnych dziedzinach: w czytaniu, pisaniu, mówieniu, liczeniu, ochronie przyrody itp.

Memory ortograficzne

Rz czy ż? Ó czy u? Ch czy h? Kto więcej zapamięta, ten będzie lepszy z ortografii. Uniwersalne zasady gry memory wykorzystane do utrwalania pisowni trudnych wyrazów.

Memory symetrie

Gra typu memory, która uczy dzieci dostrzegać zjawisko symetrii. Zawiera karty z symetrycznymi rysunkami o różnym stopniu trudności. Zwycięża gracz, który zbierze najwięcej par.

Książki Wydawnictwa Adamada

Książki do czytania dzieciom i przez dzieci. Wiele z nich jest wyposażonych w aplikację *Adamada czyta dzieciom*. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: www.adamada.pl.

ZESTAWIENIE ĆWICZEŃ Z KARTONIKOWĄ WYPRAWKĄ

1 **Wizytówka w kształcie wagonika**

Wagonik po wycięciu należy podpisać swoim imieniem, złożyć na pół i postawić na ławce jako wizytówkę.

2 **Papuga Sylaba**

Papuga służy do zabaw utrwalających umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby. Można ją również wykorzystać do ćwiczeń manipulacyjnych dotyczących lewej i prawej strony.

3-5 **Ulica i znaki drogowe**

Kartonik służy do tworzenia makiety ulicy.

6 **Medal dla mamy; symbole pogody**

Na medalu, po jego wycięciu, dzieci samodzielnie piszą słowo *mama*.

Paski z symbolami pogody są potrzebne do wykonania kalendarza pogody (z wykorzystaniem kartonika 7).

7 **Kalendarz pogody**

Kartonik służy do wykonania kalendarza pogody (dodatkowo wykorzystujemy paski z symbolami pogody z 6).

8 **Owoce i warzywa**

Dzieci uczą się rozpoznawać i nazywać owoce i warzywa. Materiał wykorzystywany wielokrotnie, m.in. do gry w bingo.

9 **Chata góralska**

Kartonik z makietą domku góralskiego.

10 **Ryby**

Rybki i termometr są potrzebne do zbudowania makiety akwarium.

11 **Gra planszowa *Zimowisko***

Gry planszowe służą do ćwiczeń manipulacyjnych i kształtują zachowania społeczne. Do gry można wracać wielokrotnie.

12, 13 i 15 **Słowniczek ortograficzny**

Dwustronne kartoniki pomagają w zapamiętywaniu pisowni wyrazów z trudnością ortograficzną. Otworek pozwala na zawieszenie kartoników na sznurku i prezentację.

14 **Elementy polskiego godła**

Kartonik zawiera dwa elementy (orta i koronę), które uczniowie nakleją na czerwone tło przygotowane samodzielnie, tworząc godło Polski. Godło nie należy wyrzucać do kosza, można je starannie przechowywać w koszulkach lub udekorować nimi salę lekcyjną.

16 **Rozsypanka wyrazowa i obrazki; nazwy i flagi wybranych państw europejskich**

Z kartoników z wyrazami i obrazkami uczniowie układają historyjki obrazkowe i dopasowują do nich zdania.

Dzięki kartonikom z flagami dzieci poznają nazwy wybranych państw UE i kolorystykę ich flag. Mogą zagrać w parach, rywalizując o to, kto zapamiętał więcej.

TEKSTY DO CZYTANIA DZIECIOM

Melania Kapelusz

Idę do szkoły!

- Wstajesz? – zapytał cicho Antek i delikatnie potrząsnął mamę za ramię.
– Co? Już?
Mama przetarła oczy i spojrzała na synka. Antek stał z tornistrem na plecach.
– Jesteś ubrany?
Spod swetra wystawała góra od piżamy.
– Musimy się pośpieszyć. Nie chcę spóźnić się pierwszego dnia do szkoły.
– Ależ kochanie, jest piąta rano. Lekcje zaczynają się o ósmej. Mamy trzy godziny. To bardzo dużo.
– Naprawdę? – upewnił się Antek.
– Tak, naprawdę. Mam pomysł. Rozbierz się i wskocz na chwilę do mojego łóżka.
– Ale obiecaj, że się nie spóźnimy.
– Obiecuję. I obiecuję, że wieczorem zadzwonimy do taty.
Antek zdjął ubranie, pod którym znajdowała się piżama i wszedł pod kotdrę.
– Pewnie trochę się denerwujesz – powiedziała mama.
Chłopiec wzruszył ramionami.
– Kiedy ja szłam pierwszy raz do szkoły, byłam przerażona. Schowałam się przed babcią.
– Naprawdę? Gdzie się schowałeś?
– W szafie pod płaszcami – odezwała się babcia Ala, która weszła do pokoju. – Długo nie mogłam jej znaleźć. Ale twojej mamie zrobiło się zimno i kichnęła. To ją wydało.
– Wtedy upierałam się, że jestem chora i nie mogę iść.
– I co? – dopytywał Antek.
– Babcia powiedziała, że w szkole będę miała koleżanki i kolegów. I miłą panią.
– Uwierzyłeś?
– Nie – zaśmiała się mama. – A jednak okazało się, że babcia miała rację.
– Babcią zawsze mają rację – wtrąciła babcia Ala.
– Wtedy poznałam moją najlepszą przyjaciółkę.
– Ciocię Halinkę! – ucieszył się Antek.
Mama spojrzała na tornister. Był bardzo wypchany.
– Co ty tam masz? – zapytała.
– Same najważniejsze rzeczy – odparł chłopiec. – Piórniki, blok do rysowania i plastelinę.
– Nic więcej?
– No... prawie...
– Pokażesz mi? – spytała mama.
Antek podał tornister. Mama z babcią zajrzały do środka. Wewnątrz znajdował się wielki pluszowy zajac.
– Myślę – wybąkał Antek – że on sam byłby się pójść do szkoły. Dlatego obiecałem, że zabiorę go ze sobą.

Pytania do tekstu

- ▶▶ Kto jest bohaterem opowiadania?
- ▶▶ Kogo obudził Antek wcześniej rano?
- ▶▶ Dlaczego Antek tak wcześniej wstał?
- ▶▶ Jaką przygodę z dziecinnych lat mama opowiedziała Antkowi?
- ▶▶ Gdzie mama poznała ciocię Halinkę?
- ▶▶ Jakie rzeczy spakował Antek do swojego tornistra?
- ▶▶ Co Antek chciał zabrać ze sobą do szkoły i dlaczego?